Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 4, 1980 No. 78. VOL. LXXXVII.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ РІЧАРД НІКСОН, ЯКИЙ мешкає тепер у Ню Йорку, все таки дістає свою пошту на Сент Клементе в Каліфорнії, а звідти почту — вже перевірену від, наприклад, бомб чи подібного — пересилають йому знову до Ню Йорку. Нюйоркське бюро Ніксона, на жаль, не розраховане на те, щоб могти вправитися з велетенською кількістю листів, пакетів і посилок, що їх він дістає, а в Сант Клементе у Бюрі Прибережної Варти розміщена все ще його головна квартира, де працюють кілька Ніксонових помічників.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ПЛЯНУЄ УСУНУТИ з вжитку військове взуття, яке вояки мусіли самі дбайливо чистити перед строгою перевіркою сержантом. Ці блискучі виблискані чорні черевики протягом найближчих кількох років будуть заступлені рудими черевиками з шершавої шкіри, подібними до важких-міцних черевиків, що їх вживають для довгих мандрівок. Їх не треба чистити, а крім того вони безпечніші під час воєнних дій, бо тепер апарат — детектор ворога може виявити місцеперебування вояків по блискові їхнього взуття.

СЛАВНОЗВІСНІ ОБОРОННІ СИСТЕМИ ЗСА т. зв. МХ-Дефенс, носять у собі певні недоліки. Вони були подумані так, що після евентуальної першої нуклеарної ворожої атаки вони мали підземними ходами переїжджати на нові місця, і в той спосіб зберегти себе від знищення, аж поки їх ЗСА не вистрілило б у відплатній акції. Тепер знавці цієї системи кажуть, що ця „деш капабіліти" нічого не дасть, бо з сателітів ворог бачитиме нові ці місця сховищ МХ і зможе їх заатакувати. Натомість тепер пропонують замість цієї іншу оборонну систему: деякі стрільна будуть у постійному русі і в той спосіб ворог не зможе виявити їхнього постійного місця схову. Ця система також дешевша за первісну на два більйони долярів.

ЩОБ ПОБОРЮВАТИ ІНФЛЯЦІЮ, АДМІНІСТРАЦІЯ мусить збільшити персонал тих агенцій, які пильнуватимуть ціни, висоту заробітків і прибутків. Тому бюджет цієї федеральної установи зросте з 10 мільйонів дол. до 25 мільйонів, а кількість урядовців її збільшиться з 80 осіб до 450. Щоб допильнувати „добровільні напрямні" Президента, — пише „Нюзвік" з 7-го квітня, — потрібно тих, хто їх впроваджуватиме в життя.

ЗАМІСТЬ ДЕФІЦИТУ ЗРЕВІДОВАНИЙ БЮДЖЕТ президента Картера виявляє 16 і пів мільйона надвишки на 1981 рік. У своєму проєкті Президент вводить такі обмеження: чотири більйони в припиненні нових, або скороченні раніших програм; зредукування в пристосуванні державних платень і пенсій для пенсіонерів до індексу коштів прожиття, що тепер мало місце два рази річно, тепер буде тільки один раз; так само раз до року будуть ревідовані вгору додатки до харчової програми (фут стемпс); заощадження в сумі одного більйона у видатках, пов'язаних з мілітарними операціями; кошти на виховання знижено на 578 мільйонів; на закупах стратегічної енерґетичної резерви буде заощаджено 850 мільйонів; в департаменті здоров'я 447 мільйонів; зменшення державного заборгування, яке дасть два більйони і 200 мільйонів заощаджень в коштах опроцентування; в поділі видаткування зі стейтами один більйон і 700 мільйонів, в департаменті транспорту 700 мільйонів. В інших департаментах і ділянках менші ощадності. Загально проєкт бюджету передбачує 628 більйонів долярів прибутків і 611,5 більйонів витрат.

У світі

БЕЗ ШУМУ, АЛЕ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ УРЯДИ Франції й Італії переводять акцію проти комуністичних терористів на своїх теренах. 1-го квітня французька поліція арештувала декілька десятків міжнародних терористів, які звели собі кубло на терені Франції. Між ними двох, яких пошукує італійська поліція за участь у вбивстві колишнього прем'єра Моро. Між арештованими знаходяться також члени німецької терористичної групи Бадер-Майнгоф, але найбільше французів з організації Дірект акціон (пряма акція). Ця організація ще не дорівняла ні німцям, ні італійцям у їхніх терористичних нападах, але вона відіграє величезну допоміжну ролю. В часі поліційних обшуків на квартирах арештованих знайдено кулемети, багато пістоль, гранати, тисячу триста фунтів вибухових матеріялів, чотири мільйони долярів готівкою.

МОСКВА ЖУРИТЬСЯ ЗМІЦНЕННЯМ ДРУЖНІХ стосунків між Пакістаном і Китаєм. ТАСС з 19-го березня повідомляє з Ісламабаду, столиці Пакістану, „що тут закінчились пакістано-китайські переговори про дальше розширення Китаєм воєнної допомоги Пакістанові...", а представник Китаю, начальник військово-політичної Академії, Сіо Ке підкреслив, що йдеться про „дальше зміцнення дружби і співробітництва між народами і збройними силами Китаю і Пакістану".

СОВЄТСЬКА ПРЕСА, ЯКА ШИРОКО розписалася про арешт „агента ЦРУ (Сі-Ай-Ей) Зіяутдіна", єгиптянина, який за словами тієї преси, п'ять місяців перед тим, заки його перекинули до Афганістану був таємно привезений в одну з шкіл ЦРУ в Західній Німеччині, де на протязі двох тижнів вивчав фотосправу... і інші розвідочні вмілості. І ось за ті два тижні його так зуміли перевишколити, що вислали виконувати такі складні завдання розвідчика та ще й на такому, як афганський терен.

ПОЛЯКИ В ЗСА ЗБИРАЮТЬ ПІДПИСИ НА звернення до Уряду ЗСА, яке має бути передане через дорадника Президента у справах Крайової безпеки, Збігнєва Бжезінського. У цьому апелю поляки повідомляють про значний зріст репресивних акцій польського комуністичного уряду і просять американський уряд інтервеніювати у Варшаві, вимагаючи злагіднення репресій проти тих, що не вагаються висловлювати незалежні думки і погляди.

ВЕЛИКОДНІ ДУМКИ

Весняний день,
співучі тони
І небо золотом горить...
„Христос Воскрес!"
співають дзвони,
Колишуть піснею блакить.
І кожен раз, як дзвони
гулом
Лунають величі слова, —
Як голос давнього —
минуле
У наших душах ожива...

У синю далеч линуть
мрії...
О, краю сонця і степів,
Щоб загубить свої надії
Ти довго-довго
так терпів!
Але ніколи світло раю
не погасало в шумі гроз,
Тож вірю я, що й ти
мій краю,
Так само вічний,
як Христос!

Настане день —
і морок туги
Розіб'є променем ясним,
Із ночі кривди і наруги
Ти вийдеш чистим
і міцним.
І не злоба, не дух мамони
У краю волі буде жить,
А тільки — Бог!
Воскресні дзвони,
Великдень, сонце
і блакить...

Борис ОЛЕКСАНДРІВ

ВЕЛИКОДНІЙ ПРИВІТ З УКРАЇНИ

Поздоровляю вас і вашу родину з святом Христовим Воскресінням. Бажаю вам усім доброго здоров'я, довгих років життя, щастя в особистому житті, веселих та щасливих свят в родинному крузі.
Засилаю від щирого серця.

Фотосвітлини (поменшені) великодніх карточки і привітання, що їх одержано в Америці з України. Там, у неволі комуно-московських безбожників, святочних карток з релігійною тематикою не друкують, отже наш побожний нарід радить собі тим, що такі карточки репродукують фотографічно і ними користуються, не зважаючи, що влада дивиться на це „кривим оком".

НОВА ХВИЛЯ АРЕШТІВ В УКРАЇНІ

Ольга Гейко-Матусевич

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — У зв'язку з арештуванням 12 березня ц.р. Ольги Гейко-Матусевич, про що повідомила міжнародна преса, з України наспівають вістки про початок нового погрому проти діячів українського руху опору. Тепер стало відомо, що арештування Зиновія Красівського, про що було раніше повідомлено, сталося того ж 12 березня ц.р.

Ольгу Гейко арештували в Києві, а того ж дня відбувся обшук в помешканні, в якому вона жила з батьками. Є дані на те, що органи КҐБ хочуть обвинувачувати її за статтею 187 КК УРСР (ширення наклепів).

Ольга Гейко народилася 9 вересня 1953 року в Києві. Вона закінчила філологічний факультет Київського державного університету, відділ чеської мови. 17 січня 1976 року вона вийшла заміж за Миколу Матусевича, а 23 квітня 1977 року її мужа, члена Української Гельсінкської групи, заарештовано. В березні Матусевич був засуджений на 7 років таборів і 5 років заслання. Тепер він перебуває в Пермському таборі ч. 35. Після арешту Матусевича, Ольга Гейко виступила з комсомолу і почала активно захищати мужа. З того часу органи КҐБ почали переслідувати її, викликати на допити та інше. Допитували її слідчі КҐБ Береза і Берестовський.

У 1979 р. Гейко подала документи на виїзд з СССР. Не одержавши відповіді, вона відправила до Президії Верховної Ради СССР усі свої документи, включно з військовим квитком, вимагаючи виїзду з СССР. У січні 1980 року її викликали до ОВІР-у м. Києва і пропонували взяти документи назад, а 31 січня її викликали до військомату і покарали за відсутність військового квитка.

В Ню Йорку продовжується демонстрація на захист Юрія Шухевича

Ню Йорк. — Від минулої суботи, 29-го березня 1980, тут біля і в районі приміщень Організації Об'єднаних Націй продовжується демонстрація в обороні Юрія Шухевича та всіх інших політичних в'язнів в Совєтському Союзі. Демонстрація відбувається з ініціятиви Т-ва Української Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) і в ній беруть участь переважно молоді люди з цієї та інших молодіжних організацій. Почалася ця демонстрація минулої суботи, 29-го березня, зібранням біля ОН та опісля походом до приміщень совєтської місії. Не зважаючи на зливний дощ, в зібрані та поході взяло учатсь біля 500 осіб, несучи прапори і транспаранти та виголошуючи відповідні гасла. Від тієї ж суботи напроти приміщень совєтської місії прохожі кожного дня бачать гурт молодих українців, які продовжують голодівку власне в обороні Юрія Шухевича та інших політв'язнів і з вимогою їх звільнення, про що прохожих інформують відповідні написи та час-від-часу виголошувані гасла. Голодівка однотижнева і закінчиться цієї суботи.

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ

СОБОРУ ЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Воскресення день просвітімось люди. Пасха, Господня Пасха!

Дорогі Брати і Сестри!

Свято Воскресення Христового — Свято радости й оновлення. Глибоко віруючий християнин відчуває у це Свято: — надійшов Празників-Празник, що його оспівують ангели на небі, що його святкує увесь світ — видимий і невидимий.

Як же маємо зустріти і пережити цей Празників-Празник ми, заклопотані власними буденними справами і стурбовані трагічними подіями, що охопили сьогодні ввесь світ і втягнули в своє коло всі народи? Пораду на це дає нам Свята Церква в одному із великодніх піснопінь: — „Просвітімось торжеством і один одного обіймімо. Скажімо „браття!", і тим, що ненавидять нас, простім". Така проста і яка ж одночасно невимовно тяжка до виконання порада. Адже йде тут про всепрощення кожному і тим людоненависникам, що довели сьогоднішній світ і всі народи в ньому на край погибелі, з якої немає вороття.

Українська православна Церква, на протязі тисячоліття свого існування постійно кликала до всепрощення. Вона ніколи не кликала до підбою чужих земель і народів та до насильного навертання до Христа невірних, хоч і часто зазнавала знущань над собою. Ще й понині викопують у сторозтерзаному Києві згарища наших святих та кістки українських мучеників і страдників за Віру Христову. Проте, і далі Церква наша кликала до всепрощення,, особливо у дні Великодня, бо була сильна почуттям чесно несеного благовістя Слова Христової Істини і нелукавого служіння людині.

Вірні нашої Церкви слухняно йшли за її порадами. Вони не тільки прощали провини інших, але й скоро забували про тих Бого-і-людоненависників, які знущались над їхньою рідною Церквою та у річки спускали кров її вірних. На жаль, наші предки не завжди пам'ятали, що прощати і забувати — це два різні своїм змістом поняття. Адже,

(*Закінчення на стор. 7*)

ВОСКРЕСІННЯ — ЦЕ ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКОГО БРАТСТВА

„Він воскрес, — нема Його тут!"
(Єв. св. Марка 16:6).

Дорогі у Христі Брати та Сестри, в Україні та в розсіянні сущі!

Всеукраїнське Євангельсько-Баптистське Братство — Українська Баптистська Церква — із радістю вітає Вас привітом перемоги, тріюмфу життя, привітом Великодня — Христос Воскрес! — і бажає Вам благословенних свят Світлого Христового Воскресіння!

Великдень — це чудо перемоги, яке підіймає нас до вишин духа, це День, який приніс для світу віднову життя, надію невмирущу і славну, це найбільша подія в історії і всесвіту!

Христос воскрес і Своїм воскресінням Він переміг світ видимий і невидимий. Він подолав усі початки, влади, світоправителів цієї темряви і піднебесних духів злоби (Еф. 6:12). Від підкорив Собі все небесне і земне і знищив владу смерти. Тепер ті, хто доторкнулися сили Його

(*Закінчення на стор. 7*)

СОБОРНЕ ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ

ІЄРАРХІЇ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Всечеснішим Отцям, Преподобним Монахам і Монахиням, Дорогим Вірним.

Христос Воскрес!

„Світися, світися, новий Єрусалиме, слава бо Господня на тобі возсіяла" (Ірмос).

Дорогі в Христі Брати і Сестри!

Вітаючи Вас радісним великоднім привітом, ми, Ваші Пастирі, ділимось з Вами невимовною радістю цілої Церкви, так небесної як і земської, бо Христове Воскресення оспівують Ангели на Небі та усі християнські народи на землі, об'єднані Особою Воскреслого Христа, що став для нас „дорогою, правдою, воскресенням і життям" (Ів. 11,25; 14,6), „світлом, що просвічує кожну людину" (Ів. 1,0).

Поміж народами світу особливо радіє Празником Пасхи наш великий український християнський народ, бо у Воскресенні Христа Бога він добачає і відчуває близьке своє воскресення через Христа, а тепер приготовляється до свого прославлення з Христом Богом. Кріпко віримо, Дорогі в Христі, що у Божих плянах воскресення нашої Церкви-Мучениці уже перед нами з наближенням Ювілею тисячоліття хрищення українського народу. Від цього Ювілею ділять нас уже тільки кілька років.

ТАЇНСТВО ВОСКРЕСЛОГО ХРИСТА СЕРЕД НАРОДІВ

Наближаємось, Дорогі в Христі Брати і Сестри, до кінця другого тисячоліття християнської історії людства. Від заповіту Христа: „ідіть, навчайте усі народи" (Мат. 28,19) добігає уже двадцять століть. Переходячи століття за століттям двотисячну історію християнства та дивлячись на сучасний стан людства, ми спостерігаємо побіч світлих сторінок історії Церкви часи духовного занепаду цілих християнських народів, церковні роздори, відступства від правдивої віри; а в сучасності — масовий поворот до поганських понять про людське життя з великим моральним занепадом, а подекуди і прояви звиродніння або, як це описує II Ватиканський Собор: „взаємне недовір'я і ворогування, спори і горе, в чому людина є рівночасно і причиною і жертвою" (Радість і надія, 8). Це усе діється не без відповідальности поодиноких християн та цілих народів, які замість іти за Христом вузькою дорогою вибрали широку-розлогу, яка веде до морального розкладу і вічної загибелі (Мат. 7,13).

Однак мимо цих від'ємних явищ серед сучасного людства і мимо того, що занепадають морально великі християнські народи, Христова Церква не перестає бути святою, бо вона є Христом, а Христос „учора й сьогодні, той самий на віки" (Євр. 13,8). Христос Бог постійно очищує свою Церкву і по великих занепадах вона знову обновляється, просвічуючи народи Христовим світлом Правди та освячуючи їх Небесним Хлібом, яким є Воскресний Христос у Святій Тайні Євхаристії.

У Христовій Церкві також завжди сіяє велич і краса непорочности Пречистої Діви Марії, Матері Христа Бога, та Христової Церкви, бо так і співає наша Літургія: „Яже премногія ради чистоти, храм Божий одушевлений биваєт" (Стихира Різдва Богородиці). Вона є тим великим сяйвом, яке веде нас до Воскреслого Христа, а у часах мо-

(*Закінчення на стор. 7*)

БАГАТО РАДОСТИ І ЩАСТЯ З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО БАЖАЮТЬ СВОЇМ ЧЛЕНАМ, ЧИТАЧАМ ТА ВСЬОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА"

КОРОТКІ ВІСТІ

СОВЄТСЬКИЙ ТАНЦЮРИСТ ЮРІЙ СТЕПАНОВ, який „вибрав свободу" в січні цього року і проживав у ЗСА біля Вашінгтону, очікуючи уділення йому права азилю, несподівано змінив свою думку і у вівторок, 1-го квітня, повернувся совєтським літаком до Москви. Вранці цього дня Степанов заявив урядовцям Державного департаменту ЗСА, що він скучає за дружиною і батьками, тому й бажає повернутись до СССР. Розмови відбулись у присутності двох совєтських дипломатів, а раніше Степанова збадав американський лікар. Однак, приятель Степанова Юрій Взоров, з яким він жив у Бетезді, Мд., твердить, що Степанов змінив свою думку „під натиском совєтських дипломатів", які почали з ним зустрічатись ще в половині березня.

ЗАЛІЗНИЧНА СІТКА „АМТРАК" ПОДАЛА ДО відома, що починаючи з 27-го квітня ц.р. ціни на квитки будуть підвищені пересічно на 7 відсотків. У деяких місцевостях ціни на квитки зростуть на 10 відсотків. Підвишки зумовлені зростом коштів пального, твердять речники „Амтрак-у", заявляючи, що видатки цієї компанії зросли за минулий рік на 75 відсотків. Ціни на групові квитки для туристів, які мали бути підвищені у травні, залишаться покищо такі самі до 25-го жовтня, хоча „Амтрак" дальше плянує такі групові поїздки взагалі скасувати.

У ВІДПОВІДЬ НА ПРОПОНОВАНИЙ БЮДЖЕТ президента Джіммі Картера, який вперше за минулих 12 років передбачає надвишку, провідники Республіканської партії у Палаті Репрезентантів запропонували свій бюджет, який передбачає видатки на 14,5 більйона менше, як бюджет Президента. Республіканський лідер у Палаті Репрезентантів, конгресмен Джон Роудс з Арізони, заявив, що цей бюджет передбачає видатки на загальну суму 597 більйонів долярів у порівнянні зі сумою 611,5 більйона долярів у бюджеті президента Картера. Він назвав республіканську версію „бюджетом народу".

АВТОМОБІЛЕВА КОРПОРАЦІЯ КРАЙСЛЕРА не вив'язалася зі своїх зобов'язань придбати півтора більйона долярів в позиках і різних формах допомоги до 31 березня ц.р. згідно з цілим пляном оздоровлення і дальшого фінансування цієї компанії. З цього приводу виникло значне занепокоєння серед фінансових і бизнесових кіл ЗСА. Один з представників корпорації подав до публічного відома, що невиконання цього фінансового зобов'язання не матиме важчих наслідків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Щоб воскресла Україна!

Святкуючи рік-річно на поселеннях у країнах вільного світу велике рокове свято Христового Воскресіння в нашому неперевершеному українському обряді, ми линемо нашими спогадами і мислями в так далеку і так близьку нам Батьківщину. Там — невблагана дійсність, злорадні умовини життя, національне й соціяльне поневолення створили дуже багато проблем, яких українські люди в діяспорі не завжди розуміють, і не завжди правильно інтерпретують та оцінюють. Проте, для кращого, правильнішого і повнішого розуміння та оцінки цих трудних і скомплікованих проблем допомогли нам нескорені українські патріоти, яких комуно-московські режимники насильно ув'язнюють, судять, висилають до концтаборів і психіятричних заведень КҐБ; тих, які, за окресленням Михайла Осадчого, „духову снагу черпають з криниці життя і праці, з невичерпної глибини книг, із пісні і любови до рідного краю"; тих, що їх окупаційний режим хоче знищити, роздавити, знеславити, сподіваючись, що таким брутальним способом зможе погасити полум'я національного вогнища в Україні, котре розгоряється щораз могутніше на усіх українських землях.

Знаємо з численних документів та наочних свідчень, що полум'яні патріоти в Україні не коряться ворогові, не схиляють перед ним голови, духово не ламаються, а йдуть, знову ж за словами Осадчого, „з гордо піднесеною головою на Кос-Урал, за Соловецькі стіни...". Це нова, молода Україна, яка відважно починає розгортати дужі крила, готуючись до нового лету, і кладе тверді основи для нового світлого майбутнього. Студіюючи процеси в Україні і читаючи численні документи, які різними шляхами продістаються на Захід, кожний об'єктивний аналітик чи тільки спостерігач мусить ствердити, що українці — це нація, яка знаходиться в поході, яка відчуває свій потенціял, свою силу й знову починає вірити у своє призначення.

Тому нам треба постійного і тісного духового зв'язку з Україною, з її борцями — членами руху спротиву, борцями за національні й людські права, членами правозахисного руху і всіма тими, які творять новітній резистанс в Україні. Не забуваймо при тому, що кожне українське покоління, кожна українська людина, не зважаючи, де вона під теперішню пору перебуває, повинна вносити свою частку в духову скарбницю своєї батьківщини України і передати, — за словами Євгена Сверстюка, — „естафету духа нації черговому поколінню, будуючи свій духовий собор, — твердиню, у якій лунав би повсякчас заповіт предків і передавався б нащадкам".

Отже, будьмо духово разом з тими, які під теперішню пору тримають на своїх плечах український історичний духовий собор, бо це скарб, нагромаджений на протязі віків українською нацією. Хай голосний і радісний гомін Великодніх дзвонів у наших церквах на поселеннях, гомін ґаґілок, співаних вільними устами нашої молоді, понесе на своїх крилах їм усім наш святочний сердечний привіт із далеких від України земель вільного світу та запевнить їх, що ми, нашими серцями й думками, будемо завжди з ними, а нашими ділами ми будемо підтримувати їхню боротьбу проти комуно-московських поневолювачів, що терором і насиллям змушують іти український народ шляхом Голготи. Якщо усвідомимо собі, що тільки збільшеною активністю і жертвенністю можемо наблизити день воскресіння волі українського народу, то зробимо великий крок вперед до приспішення дня волі для України.

ХРИСТОС ВОСКРЕС — ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!

о. Роман Ганас

Христос Воскрес!

Свято Воскресення Христового — це свято любови й радости. По страстях і по мученичій смерти Ісуса Христа на горі Голготі прийшло Його Світле Воскресення. Перемогла Правда, сповнилася Божа обітниця. Люди отримали ласку спасення, змогу стати Божими дітьми та ласку надії на життя.

Свято Воскресення Ісуса Христа християнський світ святкує завжди з весною. До повноти радости людських почувань приєднується й природа, яка після глибокого зимового сну пробуджується до нового життя. До гармонії радісних воскресних пісень долучується спів птахів, у весняну гармонію включаються перші розцвілі барвисті квіти, які прикрашують левади та городи. Всі люди радіють, бо Христос Воскрес! Воскресення Ісуса Христа було Божою Волею, було діянням Любови, Терпіння і Прощення. Так дуже Бог полюбив людину і світ, що післав Свого Єдинородного Сина, щоби через Його терпіння та смерть на хресті люди стали вільними, добрими Божими дітьми. Терпіння поручив Ісус всім, хто хоче стати його ісповідником. Прощенням Христос дав доказ правдивої любови до людей, коли молився на хресті: „Отче відпусти їм, бо вони не знають, що чинять".

З любови до Христа багато християн, прощаючи своїм ворогам, гинуло серед тяжких терпінь, на аренах поганських цирків, та гинуть і нині — в інших обставинах — всюди там, де переслідують Христа. З любови до Христа численні християни жертвували своє життя для поширення Його Царства на землі, з любови до Христа велике число християн покинуло світ, щоби служити своїм ближнім, як священики, монахи чи монахині; по парохіях, школах, лікарнях, закладах для прокажених, де не вгасають людські зойки та терпіння.

За любов, за терпіння, за прощення, Христос щедро благословив всіх і винагороджував. Небо прикрасилося славою святих, земля вкривається численними добрими ділами, помножуться плоди та багатства, потрібні для життя людей.

Українська еміграція уже по традиції віків радіє у день Воскресення Ісуса Христа і святкує велично перемогу правди, а думка, що наш народ та наша рідна земля, все ще важко страждають, каже нам просити воскреслого Христа про радісне визволення нашої Церкви та нашого народу з важкої неволі.

Наш український народ, принявши християнство проявляв це передусім виявом чесноти любови та терпіння, за Христа, за Церкву, за віру. Наш народ на протязі минулих віків поклав серед великих терпінь багато жертв, як малокотрий народ у світі. Наша земля скроплена кров'ю та встелена кістками наших мучеників-героїв, які серед терпінь, в славі та геройстві, віддали своє життя за Христа, за Церкву за волю рідного народу. В ім'я любови наші герої тисячами гинули на полях бою за волю чи серед тортур у ворожих тюрмах, та й нині наша Україна — це велика терпляча рана, залита сльозами, просить та чекає порятунку.

Багато творів нашої літератури, нашої поезії, прози та багато наших пісень звеличує божеську чесноту любови до Бога і до ближніх — як радість, як надхнення до життя. З почувань любови до ближнього наш народ розвинув милу чесноту гостинности, відкриваючи свої серця, свої доми для голодних, хворих чи переслідуваних. Із почувань любови до Бога наш народ щедрими дарами побудував численні величні Божі храми на рідній землі і на еміграції. З почувань любови наш народ утвердив у своїй душі чесноту вірности і відкинув та бридився ганьбою зради у відношенні до Бога чи до рідного народу.

І любив наш народ, і терпів наш народ, та донині не діждався, щоб Україна була вільною.

І коли нам, українській еміграції на чужині, в днях Празника Христового Воскресення може будуть вчуватися звуки воскресних дзвонів рідної землі, може будуть вчуватися гомони ґаґілок наших хлопців та дівчат коло наших церков, може будуть привиджуватися наші луги, сади, покриті запашними квітами весни, може й відчуємо запах нашої пшеничної пасхи, а слідом за тим може зродяться у вас жалісні почування до самих себе чи до інших за втраченою рідною землею, може з наших сердець буде рватися повне жалю питання: Чому за стільки наших страждань Україна донині не є вільною. Тоді покірно схилім голови, щоб почути голос совісти та голос нашої минулої історії: Українці! Ви любили, терпіли, тисячами гинули на полях бою за волю України, але ви не хотіли собі взаємно прощати! Не хотіли в ім'я фальшивих амбіцій провідників прощати собі в минулому та й сьогодні, в час нашої найбільшої руїни діється те саме. І дальше на чужині існує поділ, ненависть тоді, коли всім нам треба об'єднатися під одним проводом та спільно рятувати Україну від загибелі. Це доказ малої віри в Богам це доказ фальшивого патріотизму, опертого тільки на великих словах. Господь бачить наше життя на чужині в добрі та на волі. На вид нашого незгідливого народного та церковного життя, Господь замовк, чекаючи на нашу згоду, чекаючи на взаємо-

(Закінчення на стор. 8)

Я. Гайвас

Що сталося з „еврокомунізмом"?

Поява „еврокомунізму" декілька років тому викликала величезні дебати на сторінках світової преси, в публічних виступах, в наукових кабінетах і виданнях. „Еврокомунізм" породив багато надій, що ось нарешті пощастить відірвати ту радикальну течію від московського воза і допомогти їй стати справжнім і самостійним европейським чинником.

Як звичайно, оцінки цього явища були такі різні, як різні були точки зору у підході до нього. Від крайньо оптимістичних, які бачили в появі „еврокомунізму" нову епоху в історії комуністичного руху, до песимістів, які підозрівали, що це тільки маневр, відкрита „кляпа безпеки", яка є під контролею Москви і буде закритою з тим моментом, коли вже Москві не треба буде тієї полуди. Оптимісти думали, що почалася справжня еволюція прибирання комунізмом людського обличчя, що комунізм з агентури Москви перетворюється в суверенні національні течії, в bona fide незалежні від Москви суспільно-політичні формації, які дбатимуть не про інтереси СССР і не приготовлятимуть безглуздої і жорстокої „диктатури пролетаріяту", тобто диктатури провідних комуністичних клік, але присвятять свою увагу життю і долі населення своїх країн з особливим наголосом на робітництво. Песимісти твердили, що „еврокомунізм" це чергова облуда і машкара, під прикриттям якої Москва, використовуючи ідеалізм і наївність різних людей доброї волі, намагається привернути добре ім'я комуністичним партіям, а одночасно під його димовою заслоною продовжувати, а навіть поширювати свої маневри і диверсію в світі. Між тими двома бігунами були ще інші численні інтерпретації, оцінки і передбачування.

Одначе, в досить короткому часі стало ясно, що про справжній „еврокомунізм" можна було б говорити тільки тоді, коли б европейські комуністичні партії, які визнали себе складниками цього „еврокомунізму", відв'язалися від Москви і її диктату, відгородилися не лише від жахливого і непростимого минулого російських большевиків та публічно, виразно і безкомпромісово сказали б про це, але взялися б послідовно творити свою справді самостійну соціяльно-політичну програму відповідно до потреб своїх країн, а не до потреб російського імперіялізму. Власне в цьому і тільки в цьому міг бути пробний камінь „еврокомунізму".

В „еврокомунізмі" чільну ролю відігравали французька і італійська комуністичні партії. Комуністична партія Франції, як найбільша в Европі, очевидно мала свою окрему вагу. Мав особливу вагу також лідер тієї партії, її генеральний секретар Жорж Марше. Постава французької комуністичної партії від самого початку була в питаннях „еврокомунізму" двояко-випукла, невиразна, неконсервативна. Ще більше такою була постава в цих питаннях Жоржа Марше. Джерел цьому дошукувалися в різному, але вже тоді були такі, які твердили, що Жорж Марше пов'язаний з Москвою якимись секретними нитками-зобов'язаннями, що кремлівські чинники, а зокрема відомі зі своєї „доблесности" „органи", можуть у потребі завжди змусити його до повного послуху і вірности. На цих здогадах було б і залишилося, коли б не викрито сенсаційних документів, які стосуються підпільної „кар'єри" Марше під німецькою окупацією в часі Другої світової війни і його „героїчної" участи в підпільній революційній боротьбі французьких патріотів.

Документи ці походять з Авгсбургу, Баварія, куди Марше — згідно з його твердженнями — був насильно доставлений німцями на примусові роботи і де він, як це він твердив, перебув тільки один рік, доки йому не вдалося вирватися звідти і повернутися назад до Франції, щоб продовжувати свою революційну діяльність. Редакція найбільшого у Франції тижневика „Експресс" в числі з 14 березня ц.р. опублікувала ці документи. А з них виходить ціла правда: в той час, коли французькі патріоти боролися в підпіллі і гинули за честь і волю свого народу, теперішній генеральний секретар Комуністичної партії спокійно і добровільно працював у Німеччині, попивав не погане навіть у часі війни баварське пиво, заїдаючи смачно славні авгсбуські „вуршт" і „шмальцкартоффель". Документи неопрокидно доказують, що прибув він до Німеччини добровільно на однорічний контракт, підписаний у грудні 1942, перепрацював „чесно" свій час, а опісля продовжив контракт до 1945. Значить, Марше не герой підпілля, а звичайний спекулянт і брехун.

Чи знала про це Москва? Мабуть так, і це якраз було їй потрібно. Бо вона не шукає таких членів, як Тіто, чи Мао, що до кінця стоять за свою справу, бо вони у відповідному моменті протиставляться і їй, але таких, що скомпромітовані і яких у кожному моменті можна шантажувати та заставити до поступу. Та при цій нагоді викрито ще й іншу, не менше цікаву брехню Марше. А саме, він твердив, що перший раз був у Москві 1959 року зі своїм „босом", генеральним секретарем французької компартії Жаком Дюкльо, а тим часом виявлено документи, що він був у Москві вже в 1955 році

(Закінчення на стор. 8)

Леся Лисак-Тивонюк

Наш Великдень

Нічим людина не повинна гордитися — ані своєю, хоч би найвищою освітою, ані високим становищем, а вже найменше багатством, та одним гордитися не гріх — а може навіть і треба?

Нашим Великоднем. Хоча може це й не нашого теперішнього покоління заслуга, що українських Великдень був, є і буде, найвеличавішим Празником у році.

І то не в зовнішніх ефектах, хоч вони так легко сприймаються, ні. Велич нашого Великодня є у його глибокій духовості. В особливій містерійній силі, якої не спроможні передати слова. Бо коли мова про справжню велич, її не годен замкнути навіть у найвибагливіших висловах. Та її виразно відчуває людська душа.

Відчували цю велич наші предки. Ті, які строго постили весь Великий Піст, постили добровільно, не вважаючи цього фізичною „карою", але радше гідним приготуванням до святого хліба — благословенної паски. Ті, спрацьовані, вихудлі жінки, що з домашнього полотна (тоді ще не купували його в крамницях), шили руками сорочки для дітей і чоловіка на Великдень. Такий бо був святий той Великдень, що на знак його святости, мусіла бути в кожного нова сорочка... Ті, які у справжній покорі перед Господом били доземні поклони увесь Піст. Ті, які втирали сльози справжнього жалю під час Страстей — читання св. Євангелії про муки й смерть Христа... Ці, здебільша невчені, і як їх звали „простенькі люди" — наш нарід, — були спроможні відчути й зрозуміти найбільшу подію в історії людства. Були спроможні, їхня бо віра не була захитана прерізними модерними „філософіями", які намагалися „вирішити", чи „є Бог, чи Його нема".

Нічого дивного, що люди, які протягом довжелезних днів Посту духово й фізично приготовлялися до Великого Дня, до Воскресення, вміли ним радіти, так, як тепер уже рідко хто зуміє. Підсилювала цю радість краса українського обряду. Не треба бути шовіністом, щоб об'єктивно ствердити його незвичайну красу!

Тридцять чи більше років перебування на цьому континенті поміж різними національними групами, підтверджує це кожного року у Великодній час. Призадумаймося хоч би над Воскресною Утренею. Або трикратним обходом з Плащаницею довкола церкви. Не знаю, чи є хтось, кого б не зворушило незрівняне „Плотію уснув"... Виконане по-мистецьки — це хіба релігійна „пісня пісень". І найголовніше: неповторно прекрасний, вічно новий наш привіт „Христос Воскрес"! Хіба ж зміст цього привіту можна порівняти зі стандартним „Веселих свят", яким обмінюються не-українці?

Гармонійно з духовістю, бож людина має теж тіло, пливуть великодні традиції. Оце дбайливе — скільки ж праці воно коштує! — приготування писанок. Писанок, багатих у символіку. Далі — ці „святочні порядки" — адже хата мусить бути чиста й найкраща на велике свято. А потім здебільша працюють для заробітку (щоб допомогти родині), обмінюються порадами, як найкраще спекти ці Великодні присмаки. Яка полегша, коли печиво „вдасться", і яка журба, коли „не вдасться"! і Згадується матір чи бабуня, яка „вміла прекрасно пекти паски".

„Вдасться бабка" чи не „вдасться" — здавалося б така дрібниця! У скрайньому випадку можна купити в пекарні солодку булку. Та на це не дозволяє „гордість" господині хати. Не хоче бути гіршої від матері чи бабуні. Може це навіть діється підсвідомо. Тепер печеться для смаку й вигляду, та чи хтось призадумується, що для бабунь ця паска — може й з великої літери — це було щось освячене? Це ж був символ насушного хліба, про який молимося у Господній молитві..

Кожен з нас бачить цей Великдень по-своєму, може дещо відмінно від других. Комусь це будуть спомини з його дитинства. Єдиних, справді щасливих років у житті, бо дитинство не знає турбот, маю на думці справжні турботи. Може комусь — це будуть звуки Великодніх дзвонів, які не вгавали цілий Великдень? А ще комусь — наші гагілки. Ті, що передавалися з покоління в покоління, немов найкращий весняний дарунок. Багатьом — це буде напевно родинне свято, бо діти чи внуки прийдуть із віддалених околиць і розвеселять хату.

Та будуть теж між нами самотні — зовсім самотні, — які нікого близького вже на цьому світі не мають. Залишені у теперішньому дуже важкому житті на власні сили, яких обмаль. Із хитким здоров'ям і болючим неспокоєм в серці: щоб тільки не було гірше, щоб якось дати собі раду".

Цим останнім не годиться бажати стандартного „Веселих свят", бо декому, на превеликий жаль, веселість важко відчути. Та їм у першу чергу треба сказати це наше найрідніше „Христос Воскрес!" Сказати так, щоб їхні витончено смутком і журбою серця відчули в цьому привіті надію. Надію що Господь — Христос, що переміг смерть — буде для них милостивий. Ніхто бо не може жити без дрібки надії. Тож ще раз — і тим для кого доля ласкава, і тим для кого доля є мачухою, найсердечніший привіт — Христос Воскрес!

Оксана Бризгун Соколик

Історія Страстей Христових в Обераммерґау

Великодній тиждень.[1] Стою в церкві, читають Страсті... Воскові свічі пахнуть теплом, знайомі слова падають повільно, надворі темно.

Так як і там: перед очима Розп'яття Христа. В далині гори, захмарено, зимно. Сидимо завинені в коци, очима не відриваємося від сцени. Підсвідомо ми вже є учасниками дії з-перед майже 2000 літ.

Це 1970 рік. Ми в Обераммерґау, на виставі незабутніх Страстей Христових.

Обераммерґау лежить на висоті 2500 стіп над морем, 64 милі на південний захід від Мюнхену в долині Амер, якою протікає ріка Амер, що вливається до озера Амер. Звідтіля до ріки Ізар і тоді до Дунаю. Над селом Обераммерґау домінує гора Кофель, 4,400 стіп, на вершку якої стоїть хрест.

Коли гарна погода зі села видно Цуґшпітце, найвищу гору Німеччини.

Назва гори Кофель походить із передісторичних часів, коли там жили кельти. Черговим населенням долини Амер, що залишило по собі багато пам'яток, були римляни. Долина Амер була частиною римської дороги, яка вела через Альпи на північ: з Верони, через теперішній Інсбрук, Міттенвальд, (що називався Скарбія), Партенкірхен, (що називався Партанум), до Авґсбурґу, що тоді називався Авґуста Вінделікорум. Не диво ж, що в долині Амер можна знайти римські гроші та оружжя!

Потім історія довго ніколи не згадує, аж пише про Людовіка Баварського, який в Римі обіцяв, що як щасливо скінчить війну з Італією, і повернеться додому, то заснує манастир. І от легенда каже, що Людвік повертався до дому тією ж римською дорогою, зі статуєю Матері Божої. І як прийшов до долини Амер, кінь під ним впав тричі на коліна. Людвик подумав, що це знак Божий, і заснував на тім місці в 1330 році славний манастир Етталь. Римським шляхом везли італійський білий мармур на будову цієї надзвичайної церкви, яка хоча в готичному стилі, була зовсім відмінна: 12-кутна, з 12-ма капличками всередині, та величезною куполою. Поселилося там 20 монахів — бенедиктинів, які мали великий вплив на життя довкілля.

Недалеко від манастиря Етталь була стара твердиня, заборoло проти бандитів на рухливім римськім шляху. Її початки сягають до III століття по Христі. Коло неї розвинулася оселя, з якої робітники ходили будувати манастир Етталь. Людвикові так заімпонували ці працьовиті, щирі та порядні люди, що по скінченні праці він їх звільнив з панщини, яка тоді була у всій Европі, і дав їм повну свободу.

Населення працювало на ріллі, випасало худобу, а тому, що сезон був дуже короткий і земля не надто урожайна, майже всі в зимові вечори занималися деревoрізьбою; спочатку предметами щоденного вжитку, а потім різними прикрасами.

Прощі до манастиря Етталь привели в ці околиці непередбачені маси прочан. Зачалася продукція дерев'яних сувенірів, а з тим прийшов і добробут. У XУ столітті по всіх більших містах Европи були аґенції продажів мистецьких деревoрізьб з Обберамерґау, як, наприклад в Мадриді, Венеції, Петерсбурзі, Амстердамі. Село Обераммерґау стало славним своєю продукцією мистецьких дерев'яних фігурок святих. І так воно почало притягати до себе всяких „мандрівників" — злодіїв, утікачів із в'язниць та різного роду викидків суспільства інших народів, які не мали де подітися і хотіли легким коштом прожити. Злодійство і злочинність так розвинулися, що населення звернулося до управи міста Мурнау, і з їхньою допомогою повикидали всіх непотреб зі свого села. Тих, що не хотіли відійти, прикували ланцюгами до возів та вивезли до Австрії...

У XУІ столітті були в Німеччині великі релігійні заворушення. Протестанти і католики вели поміж собою вічні війни. Монахів із манастиря Етталь вигнали. Прочани перестали приходити. Добробут в Обераммерґау скінчився.

Слідували війни, а з ними біда, перехід вояків, біженців, полонених, голод... І так посеред 30-літньої війни виснажена Европа в 1632 році захворіла на „чорну пошерсть" — чуму.

Обераммерґау щасливо тримався далеко від людей, ніхто нікуди не їздив, усі були здорові. Тільки до них доходили трагічні чутки. Недалекий Партенкірхен страшенно потерпів, з недалекого села Колбурґ чудом вижили тільки два подружжя.

Самоуправа Обераммерґау видала строгі розпорядження пити тільки переварену воду, часто прати білля, часто митися, нікуди не ходити і сторожа на окраїні села не сміла нікого до села впустити. Вночі довкола села горіли вогнища, щоб хтось небачений не зайшов до них, та щоб нищити заразу у повітрі.

Прийшла нова вістка: на протязі 10-ох днів в селі Ешенлоге померло дві треті населення, а це від Обераммерґау тільки три милі. Ще строгіше стали пильнуватися селяни з Обераммерґау. Шізлер один дроворуб зі села, десь недалеко працюючи, повернувся з праці до дому. Його не перепустили до родини. Так минуло літо в страху і напруженні.

Восені мешканці села мали святкувати празник, і рішилися хоча б і в замкненім колі, вже ж таки до нього приготовлятися. На цей празник Шізлер прокрався стежками до родини. Він зле почувався і до трьох днів помер. Родина боялася навіть признаватися у цьому, але людину треба було поховати. Дотижня померла вся його родина — і тоді щойно в Обераммерґау розгорілась чума. Прийшла весна, а з нею безчисленний ряд померлих від пошести. Тоді управа села зробила наради: може це кара Божа за релігійну ненависть? По застанові вирішено зробити обіцянку. Зійшлися до церкви всі здорові і хворі та склали обіт: відтворювати Страсті Ісуса Христа щодесять років, щоб тільки Христос їх охоронив від дальшого нещастя..І чудо сталося. Ніхто більше не помер..хоча недуга шаліла далі і дійшла аж до Англії. Це була весна 1633 року. І так віра перемогла! І виховала славну, характерну та глибокорелігійну людину.

Уже в 1634 році селяни Обераммерґау поставили перший раз Страсті Ісуса Христа. Була це коротка драма без музики, і ставили її щодесять літ до 1674 року, а тоді змінили роки на десяткові, починаючи від 1680 року. Історики, одначе, кажуть, що це не вперше було поставлено Страсті в Обераммерґау (значить після обіцянки), хоча в аналах ніде нічого про те не згадується. Історики бо знайшли на уживаному в той час тексті замітку: „відновлений і перередагований текст".

Спочатку Страсті ставили в церкві. А тому, що не можна було там помістити всіх глядачів, виставу перенесено на відкриту площу зі сценою. Страсті малий такий успіх, що довколишні і дальші села та міста почали їх імітувати ради розваги та заробітку. Максиміліян Йозеф Баварський, наслідник трону, в 1770 році заборонив усі релігійні драми, бо в деяких з них почали вводити сатиричний момент та насміхатися і ображати релігію. Обераммерґау був заскочений таким рішенням. Їхня вистава вже мала традицію і славу, а глядачі приходили аж з-під Мюнхену, тим більше, що вистава була готова і люди боялися ламати обітницю. Управа Обераммерґау відразу взяла тексти і занесла їх баварському урядові, щоб він їх прочитав, при цьому пригадавши йому що ще з 1332 року вони нікому не належать, самі собою управляють і самі вирішують свої проблеми. Бож це були права, які надав їм Людвік Баварський. Однак Мюнхен не хотів робити виїмку — і відмовив.

Що діялося опісля, історія не згадує, але в хроніці записано, що Страсті відбулися, і тоді вперше глядачі почали платити вступ за вистави... Заборону ніхто не відкликав, а коли Австрія окупувала ці землі, то принесла ще строгіші релігійні заборони. Страсті відбувалися далі.

У травні 1800 року відбулися три вистави. До села вмаршувало австрійське військо, яке, забуваючи заборону, зі захопленням дивилося на дві дальші вистави. Тоді на долині Амер розпочалися бої поміж французами та австрійцями, і цим самим більше вистав того року не було.

(Продовження буде)

Започаткований на цьому місці в попередньому числі друк репортажу Ол. Пошиваника „Ніна і Святослав Караванські у Чікаґо" продовжуватиметься в наступному тижні.

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
вітаємо Родину, Знайомих і Приятелів
ВЕЛИЧНІМ
Христос Воскрес!
Квітка, Катя, Юрко і Марчик Стецюки
і Марія Підгородецька

З ВЕСЕЛИМ ГОМОНОМ ВЕЛИКОДНІХ ДЗВОНІВ
РАДІСНЕ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
шлють
МАРІЯ і ВОЛОДИМИР
БАРАГУРИ
Вудгейвен, Н. Й.

Веселих Великодніх Свят!
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Родині, Приятелям і Знайомим
пересилає
Ярослав Березовський з Родиною

РІДНИМ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ
з нагоди
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
висловлюємо щирі побажання
Веселих та Щасливих Свят!
ЛЮБОВ М. і МИРОСЛАВ РОГОВСЬКІ
з сином **НЕСТОРОМ**
Великдень 1980 Irvington, N.J.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
ВСІМ
та
ВЕЛЬМИШАНОВНИМ КЛІЄНТАМ
ПРИЯТЕЛЯМ
— бажає —
ПРОКУРАТОР
Іван Романишин
НЮАРК, Н. Дж. 371-1212

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
найсердечніші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
ТА СПОВНЕННЯ ВСІХ МРІЙ
бажають
МАРІЯ і БОГДАН РОБАКИ

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Найкращі побажання нашій Родині, Приятелям і Клієнтам, де б вони не були — в ЗСА, Україні і в кожній частині світу. Нехай Воскреслий Христос благословить Вас на завжди найкращим здоров'ям й успішним життям.
— бажає —
Михайло, Анна Матияш
і син Михайло IV
Обезпеченевий агент, брокер і нотар
MANUFACTURERS LIFE INSURANCE CO.
173 Stuyvesant Avenue Newark, N.J. 07106
Res. 373-1688 або Bus. 467-2180

Нюарк у поклоні Блаженнішому Патріярхові і Кардиналові Йосифові

Дата 17-го лютого, почавши від року 1962, увійшла в історію Нюарку, Н. Дж., та рік - річно повторяється по сьогодні.

В цьому році нюаркська громада величаво відзначила 88-мі народини великого мужа двадцятого століття, Блаженнішого Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, Главу Помісної Української Католицької Церкви, ректора Львівської Богословської Академії, богословського науковця, мецената науки та мистецтва, почесного члена НТШ, почесного доктора Українського Вільного Університету, американських університетів у ЗСА і Канаді та великого будівничого релігійного та громадсько-суспільного життя.

Пробудитель приспаного церковного та громадського життя в діяспорі, своїми тріюмфальними об'їздами по місцях нашого поселення, немов той Мойсей, привернув своїй Церкві життя та влив нову силу у її ослаблений організм. Незломний борець за церковні та людські права, права свого поневоленого, але нескореного народу, він безкомпромісово змагає до висунутого ним на Ватиканському Другому Соборі питання помісности своєї Церкви для завершення її вінцем патріярхату.

В пам'ятному дні 17-го лютого не тільки земля, але й небо не пожаліли небесної благодаті — сам Бог поблагословив цей день чудовою погодою.

Божий люд церкви св. І. Хрестителя зранку, бо вже від год. 7-ої, заносив свої гарячі мольби-благання, слухаючи св. Літургії та приймаючи до серця евхаристійного Христа за здоров'я та силу діждатися Ювілятові зустрічі святкувань 1000-ліття хрещення Руси-України. В год. 9:15 ранку відслужено св. Літургію в намірені Ювілята, як жертву Марійської Дружини, в часі якої шкільні діти та вірні співали гарно, а багато шкільної молоді і старших прийняли св. причастя.

В год. 10:30 відслужив Благодарственну Літургію в намірені Блаженнішого Отця, Преп.о. Дмитро Виблів, ЧНІ, до якої співав місцевий церковний хор. Була це справжня хорова молитва, завершена многоліттсвісм, відспівана хором та вірними у великому піднесенні.

Церковні святкування завершила св. Літургія в намірені їх Блаженства, відслужена в год. 12-ій опівдні, як жертва Т-ва За Патріярхальний Устрій Нашої Церкви. І знову ж пролунали голосні співи-многоліттсвія.

На всіх п'ятьох св. Літургіях проповіді виголошував о. Михайло Кучмяк, парох, повторивши звернення Папи Павла-Івана до Блаженнішого Партіярха Кардинала у часі хіротонії філядельфійського Митрополита.

Концерт — академія для відзначення народин Патріярха почалася о год. 4-ій по полудні. На сцену увійшло чотирнадцять дітей, учнів парохіяльної школи, кляси 3 і 4, що склали привітання й побажання Ювілятові, відтворюючи сильветку цілого його життя, від ранньої молодости до тернистого шляху заслання і вісімнадцятирічної каторги. Вони відмітили всі здобутки Його наукового і творчого життя, появу на волі, тріюмфальний об'їзд по місцях нашого поселення, майже по всіх континентах світу, та закінчили побажання, звернувши погляди в бік портрету, такими словами

„Блаженніший Отче! Ми, вірні Ваші діти, прийшли побажання сьогодні зложити, щоб Вселаскавий Бог стеріг Вас від злого і в щасті, здоров'і дозволив прожити Літ Много!" Після цього кожна дитина підходила до портрета з червоною квіткою — символом гарячої любови. Великого формату портрет-образ намалювала Рената Дідик.

Церковний хор відспівав А. Гнатишина: „Богородице Діво" із сольо співачки Марти Кокольської-Мусійчук, при фортепіяні — Лідія Бульба. Отець-парох Михайло Кучмяк у коротких словах накреслив постать Ювілята, нав'язуючи свої слова до проповідей, голошених в часі Служб Божих.

Далі був спів А. Гнатишина—„Торжественна Кантата на честь Патріярха"; виступ шкільного хору, що проспівав Б. Вахнянина — „Вірність і любов", і М. Фоменка — „Молитву за вітчизну". Вірш Стефанишина „Незломному Ісповідникові" продеклямували учні вищих кляс Школи українознавства — Оля Явна, Христина Терлецька, Аркадій Саламаха та Роман Турянський.

Марта Кокольська-Мусійчук, сопрано, заспівала І. Соневицького — „Царю небесний", вперше виконуваний твір, написаний і присвячений Патріярхові, „По твою милість" та Гр. Китастого — „Чужина"; при фортепіяні — Лідія Бульба.

Співачку Марту Кокольську-Мусійчук ми чуємо часто, але голос її солов'їний чарує все і всюди. З набожністю і чуттям передала вона своїм милим голосом твори релігійного змісту, а твір „Чужина" зворушив приявних до сліз. Акомпаньямент у руках досвідченої піяністки достроювався до задумів солістки.

Виступ недавно прибулої з України Надії Світличної, яка прегарно віддеклямувала вірш Зої Когут — „Отче Наш" був прикрасою вечора. А вже сама поява Надії Світличної була незабутньою для присутніх.

Святкову промову виголосив о. Михайло Перетятко, ЧНІ., насвітливши у своєму слові велику постать Ювілята — як науковця, великого організатора, мецената штуки та культури, переємника ідеї з'їдинення Церков Слуги Божого Андрея Шептицького. Бажанням-мрією Ювілята було і є, за словами св. Письма, „Да будет єдино стадо і єдин пастир".

Церковний хор виконав Д. Бортнянського „Сей день, що його сотворив Господь" „Господи, силою Твоєю возвеселиться цар".

Програму закінчив хор відспіванням І. Недільського „Молитви за Патріярха". Хорами керував Михайло Добош при фортепіяновому супроводі Лідії Бульби та Міріям Худьо, учениці УМІ кляси Галини Клим. Міріям Худьо — учениця 3-ої кляси парохіяльної школи, акомпаньювала шкільному хорові надзвичайно вміло і талановито.

Якщо поглянути на програму очима до деякої міри знавця музики, можна сказати, що насичена була вона творами великого формату (клясична музика), виконана досвідченим та вправним хором дуже добре. Вклад праці дириґента великий, як і уважна послідовність у трактуванні музичного вислову, динаміки, що у висліді витворюється потрібний кольорит, якщо мова про концерт-псальми Д. Бортнянського, що є рідними вокальними „симфоніями".

На жаль, на таку парохію, як Нюарк, і на такий концерт слід було б прийти більшій кількості людей.

Цековна пісня, що стала немов би „Молитвою за Батьківщину" і супроводила в тріюмфальній поїздці по місцях нашого поселення Патріярха, стала його улюбленою піснею. Хай і нас вона супроводить у нашому щоденному житті, а її слова такі: „В єдності сила народу. Боже, нам єдність подай".

Н.Н.

Радісним
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"
щиро вітаємо
РІДНЮ, ГОСТЕЙ МОТЕЛЮ „КСЕНЯ", ДРУЗІВ і ЗНАЙОМИХ
Ольга Кобзяр з Родиною
Xenia, Hunter, N.Y. (518) 263-4700

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Родині, Приятелям і Знайомим
бажають
ОЛЬГА і ПЕТРО СЕМЕНЮК
з дітьми

Веселих, Радісних Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
всім Приятелям, Друзям і Клієнтам
— бажають —
Марія і Володимир
Заклинські
власники
"DIADEM" — ҐАЛЯНТЕРІЯ
140-142 Second Ave. — NEW YORK CITY — SP 7-5926

Преосвящ. Петра, Єпископа Січеславського, Всеч. Духовенство, Рідню, Приятелів, Знайомих,
сердечно вітаю
ІЗ ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСІННЯМ!
ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОЇСТИНУ ВОСКРЕС!
о. Ігумен Павло (Ямняк)

Родині, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажають
НЕОНІЛЯ та ІВАН ТЕРШАКІВЦІ

Радісних Свят
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
Родині, Приятелям і Знайомим
бажає
Олена Гентиш

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!
Щасливих та Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Родині, Друзям та Приятелям по обох боках океану
бажають
Ліда, Ігор і Адріян Длябоги

РАДІСНИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
Наталія, Володимир, Юрко і Христя
Клапіщаки

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Рідні, Приятелям і Знайомим щирі бажання
РАДІСНИХ СВЯТ
пересипають
Григорій і Тереса Божик

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
вітаємо Рідних, Приятелів і Знайомих
і бажаємо
ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ!
АННА НИКИФОРЯК
СТЕФА КРУШЕЛЬНИЦЬКА

Радісних Свят
ВОСКРЕСЕННЯ
ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажає
СОФІЯ ОЛЕСНИЦЬКА

Рідних, Друзів і Знайомих
щиро вітаємо
З ВОСКРЕСЕННЯМ
ХРИСТОВИМ!
ТАЮСА і ПЕТРО
БОГДАНСЬКІ

Христос Воскрес!
Вітаємо зі Святом
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
та бажаємо
Веселих і Щасливих Великодніх Свят!
Андрій, Стефанія, Дзвінка, Андрійко,
Данилко ДОБРЯНСЬКІ

З ВОСКРЕСЕННЯМ
ХРИСТОВИМ
найщиріші побажання
Родині, Приятелям і Знайомим
засилають
ІРЕНА І МИРОСЛАВ КАЛЬБИ
з дітьми

ЗАКЛИК

Президія Крайової управи Братства кол. Вояків Першої Української Дивізії УНА в ЗСА відбула 29-го березня своє засідання в Ню Йорку з участю представників управ Станиць Ню Йорку, Нюарку та Філядельфії. В ході нарад вирішено, між іншим, опублікувати в українській пресі ЗСА заклик до всіх колишніх вояків І-ої Української Дивізії УНА та до всього українського громадянства в ЗСА, негайно припинити закуп усіх товарів, імпортованих із Совєтського Союзу, й цим зменшити користі совєтського режиму, що їх йому дає торгівля з закордоном. Нехай наша акція буде ще однією формою протесту проти нової хвилі репресій совєтського режиму в Україні.

За Крайову управу:

Б. Артимишин — голова
Я. Палатайко — секретар

ЩАСЛИВИХ ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
Величнім і Радісним
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"!
— вітаємо —
Родину — Приятелів — Знайомих —
по обидвох боках Океану
Ярослава, Зенон, Христя і мама Евстахія
СНИЛИКИ

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
з днем
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ
здоров'я, щастя і многих літ
бажають.
СТЕФАНІЯ, ТЕОДОР, МИРОСЛАВА
МИРОШНИЧЕНКИ
і
ГАЛИНА, ЛЮБОМИР КУЗЬМИ

Христос Воскрес!
Мґр ПАКУЛЯК ВАСИЛЬ
і ОЛЕКСАНДРА
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
вітають
Найближчу Родину в Україні, в Америці, Професорів УВУ, Управу ОПЛДМ в Торонті, Членів ОПЛДМ у Твін Ситі і всіх Тих, які читають, поширюють українську книжку та дбають про її дальший розвиток.
НОВА АДРЕСА: W. Pakulak, 3717 — 41st Avenue So.
Minneapolis, Minn. 55406. U.S.A.

Христос Воскрес!
Рідним, Приятелям і всім вірним і щирим Українцям
пересилає
Гаврищук Михайло

З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
шлю свої найкращі побажання ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Рідним, Друзям та Знайомим
ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!
Юшкевич Роман

З ДНЕМ СВІТЛОГО ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО
бажають
РОДИЧАМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
Ірина й Іван Жуковські

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
Рідних, Приятелів і Знайомих
щиро вітає
Оля, Роман і Ромчик Кобрин

Рідні, Приятелям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажають
ЗЕНЯ і ІВАН БУНДЗЯКИ
з синами Александром і Ізидором та
КАРОЛИНА ЛАВРИШКО

Родині, Друзям та Знайомим
— бажаємо —
ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Анатоль, Марія, Богдан, Лідія та Данилко
ДОМАРАЦЬКІ

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ
бажають
СЛАВА, ОСТАП і МИРОН ОЛЕСНИЦЬКІ

РОДИНІ, ДРУЗЯМ І ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажають —
БОГДАН ГІРНЯК з РОДИНОЮ

Радісних і Щасливих Свят
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ
Рідним, Приятелям і Знайомим
бажають
АНЯ, ОСИП І РОМАН
ВОМПЕЛІ

Родині, Друзям та Побратимам
бажаємо Радісних Свят
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
НАТАЛКА І ПЕТРО
ВОЙНОВСЬКІ

Цінний дарунок для Гарварду

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — Україніка в Гарвардському університеті знову збагатилася прецінним раритетом. Це дар ред. Михайла Бажанського, визначного мецената, відомого бібліофіла, який у 1974 році подарував Гарвардові свою унікальну збірку книг та важливих архівів (понад 12 тисяч томів). Він — почесний науковий співробітник Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, постійно дбає про збагачування українських книгозбірок у системі гарвардських бібліотек і співпрацює з бібліографом та бібліотекарем УНІГУ мгром Едвардом Касинцем

Ред. М. Бажанський передає „Фільотею" проф. О. Пріцакові.

Світлила Таня Д'Авіньон

При нагоді святкового скликання в Гарварді 7-го березня для відзначення 70-ліття Михайла Бажанського, ювілят зробив приємну несподіванку для гарвардського середовища. Перед восьми десятками гостей, що зібрались на гостині в його честь, передав на руки директора УНІГУ проф. О. Пріцака — подарунок „Фільотею".

„Фільотея" або „Дорога до побожного життя", уложена святим Франціском Салезіянином, переклав о. Климент Сарницький, протоігумен Чина св. Василія Великого і професор богословія у Львові. Видана книжка в жовтні 1899 року. Дозволена до друку гр.-католицьким Єпископом Константином в Перемишлі 5-го грудня 1898 року.

„В свято Великомученика Георгія Попідоносця укінчену працю жертвує Пресвятій Діві Марії і святому отцю Василію В. переводитель. Р.Б. 1898".

Книжка має 417 сторінок тексту і 11 сторінок змісту та оголошень нових видань. Величина 4x6 ін., оправлена, чистий друк, неушкоджена.

Цей справді „білий крук", прецінна знахідка для колекціонерів, по крутих стежках і мандрівках завдяки ред. М. Бажанському стала частиною книжкових скарбів Українського Гарварду.

Волиняни Вінніпеґу підводять підсумки, плянують

Волиняни Вінніпеґу, зорганізовані в Товаристві „Волинь" та Інституті Дослідів Волині, в неділю 16-го грудня відбули свої загальні збори й вибрали нові управи. Ці збори, що були спільними для обидвох установ, відбулися під проводом президії: д-р Іраїда Ґерус-Тарновецька — предсідниця, Надія Шаварська — секретарка.

Збори почато молитвою, що її проказав о. д-р С.Ґерус, і вшануванням померлих друзів-земляків: генерала Павла Шандрука, Аристрата й Катерини Філіпчуків, д-р Тимоша Олексіюка, Івана Погайдака, Івана Довгаля, Якова Стащука і Константина Онуфрійчука. Тоді присутні вислухали читання протоколу попередніх загальних зборів і затвердили його.

Перед зборами звітувалися голова ІДВ д-р Сергій Радчук; голова Т-ва „Волинь" — інж. Ілля Онуфрійчук; голова ґостинного комітету — М.Михайлова; скарбник обидвох організацій — Ніна Лугова, і голова ревізійної комісії — редактор Михайло Подворняк.

Д-р С. Радчук зробив підсумок імпозантної видавничої діяльности ІДВ і Т-ва „Волинь"; інж. І. Онуфрійчук розповів про культурну, гуманітарну та господарчу працю Т-ва; М. Михайлова звітувала про приємну й дружню працю всіх членкинь ґостинного комітету та зробила підсумок різних підприємчих оказій; Ніна Лугова розповіла про відрадний фінансовий стан наших організацій, що й ствердив М. Подворняк, прохаючи присутніх уділити членам управ абсолюторію і глибоку вдячність за таку конструктивну й дружню працю. Звертаючи увагу своїх слухачів на звіти голів обидвох організацій, він вказав на видання за звітовий час чотирьох книжок і започаткування друку кільпатомового словника, авторства Митрополита Іларіона, Етимологічно-семантичного словника української мови, перший том якого за редакцією д-р Ю. Мулик-Луцика появиться в найближчому часі.

По уділенні абсолюторії обидвом управам, зборам знову було запропоновано управи слідуючого складу:

Інститут Дослідів Волині: д-р С. Радчук, І. Онуфрійчук, М. Подворняк і Ніна Лугова.

Т-во „Волинь": І. Онуфрійчук, прот. о. С. Ярмусь, І. Похильчук, Ніна Лугова, Надія Шаварська, А. Боднарчук, М. Шумик і М. Чайковський.

Редакційна колегія: д-р Ю. Мулик-Луцик, д-р С. Радчук, ред. М. Подворняк, д-р І. Тарнавецька, прот. С. Ярмусь, Ніна Лугова, І. Онуфрійчук.

Гостинний комітет: М. Михайлова, М. Проньчук, М. Пелешок, Т. Полікша, К. Пилипчук, К. Боднарчук, Т. Шумик, Т. Зазуля, Н. Шаварська, Г. Онуфрійчук, Т. Тополевськса, Н. Лугова, Л. Щудло, Т. Сидоренко, Г. Погайдак, Е. Бартошук, К. Дармоїд, М. Кусин, М. Прихожко, Е.Чайковська і М.Кушнір.

Ревізійна комісія: М.Подворняк, о. д-р С. Ґерус, прот. А. Тетеренко, С. Кушнір і К. Кравчук.

Збори закінчено молитвою і товариською гостиною.

Громада Мілвокі відзначила роковини 22-го січня

(Відділ УККА). — Святкування Дня Незалежности України почалося 15-го січня, коли численна делегація українців Мілвокі та Вісконсин Делс під проводом заступника голови Відділу УККА в Мілвокі д-ра Богдана Давидовича відвідала губернатора стейту Вісконсин Лі Дрейфуса у Медісон. Губернатор у приявності делегації підписав проклямацію святкування 22-го січня та передав її делегації. Цю зустріч підготовив, як і завжди, мешканець Медісону інж. Василь Нагірняк, член управи Відділу УККА.

Цього самого дня голова Відділу УККА інж. А. Дорошенко та заступник голови інж. Андрій Ґнип відбули зустріч із представниками місцевої преси, на якій вони поінформували пресу про День Незалежности України. Декілька днів після цієї зустрічі були поміщені в пресі статті про це свято.

В неділю, 27-го січня, після св. Літургій і молебнів за кращу долю України, що їх відправили о. настоятель Василь Уманець в українській православній церкві св. Покрови та о. Іван Олексюк в українській католицькій церкві св. Михаїла, відбувся в пополудневих годинах в залі публічного музею міста Мілвокі святковий концерт для відзначення великих роковин.

Концерт відкрив, вітаючи приявних обома мовами, господар свята інж. Богдан Лехман. Давид Корнелія відіграв на фортепіяні американський гимн. Святочне слово виголосили українськоюмовою інж. Анатолій Дорошенко, а англійською — інж. Андрій Ґнип. Проклямації з нагоди 22-го січня стейту Вісконсин та міста Мілвокі прочитав інж. Василь Нагірняк, а представники губернатора і посадника міста склали усні привіти.

Після цього відбулися мистецькі виступи: Надія і Тарас Нагірняки відіграли на фортепіяні „Слов'янський танець" А. Дворжака та „Варіяції" Й. Брамса. Скрипаль Френк Сохор виконав із фортепіяновим супроводом Давида Корнелії „Ададжіо" Н. Паґаніні, „Рідна мати моя" П. Майбороди, „Концeнета" П. Чайковського і „Владико неба і землі" Гулака-Артемовського.

Чоловічий хор „Сурма" з Чікаґо під дириґентурою д-ра Василя Трухлого та з фортепіяновим супроводом Надії Савин відспівав наступні пісні: „За рідний край" М. Гайворонського, „Хор бранців" М. Лисенка (сольо Б. Куцан), „Рано вранці новобранці" К. Стеценка (сольо М. Желехівський), „Ой зійшла зоря" М. Леонтовича (сольо В. Зарицький і М. Крехтяк), „Пастораль" В. Барвінського, „Прометей" К. Стеценка, „Вилітали орли" К. Стеценка і „Грай, бандуро" Шамо. Всі музичні точки були виконані бездоганно, зокрема хор „Сурма" своїм співом захопив приявних на концерті біля 250 осіб.

Концерт закінчився українським національним гимном, що його відспівали всі присутні.

Після концерту Відділ УККА влаштував для учасників перекуску — прийняття, під час якого голова Відділу інж. А. Дорошенко подякував всім виконавцям за їхню участь у концерті.

ЗА СТАТИСТИКОЮ, ВЗЯТОЮ З „Ю.С.НЮЗ ЕНД Ворлд Ріпорт" з 7-го квітня, серед американських жидів 40 відсотків одружуються з обранцями чи обранками не з жидівської віри, і з тих нових мішаних родин лише одна третина тримається жидівської віри.

ВНУТРІШНЯ ПОДАТКОВА СЛУЖБА (IRS) ВПЕВНЯЄ що Скарбниця держави тратить річно 2,5 більйона долярів з прибутків від зисків та дивіденд, що їх власники не зголошують, хоча деякі законодавці сумніваються, чи IRS може таку річ довести.

„КОРОЛЬ СРІБЛА" НЕЛСОН ГАНТ, ПРО ЯКОГО МИ писали у зв'язку з крахом цін срібла на нюйоркській і інших світових біржах, продає не тільки срібні сертифікати, але також свої нафтові і інші посілості, щоб могти покрити втрати, які постали з катастрофального спадку цін на срібло. Гант і його брат „спекулювали на підвишку" цін срібла і купували т. звані „контракти на майбутнє", а коли прийшов катастрофальний спадок цін, вони мусіли заплатити різницю.

НОВИЙ БАНКОВИЙ ЗАКОН ПІДПИСАВ президент Картер в понеділок, 31-го березня ц.р. На реформу банкого закону в ЗСА заносилося вже давно з огляду на такі глибокі зміни в фінансовій господарці і взагалі в господарці країни, що дотеперішнє законодавство вже не відповідало потребам. Підписаний новий закон дає поширені права на майбутнє державній емісійній системі (Федерал Різерв Борд), вимагаючи, щоб всі банкові і ощадностево-позичкові інституції на протязі восьми років стали членами тієї системи і в ній тримали свої резерви у визначеній висоті. Тепер ця висота є 18 і пів відсотка, а під кінець восьми років буде 12 відсотків для всіх інституцій з трансакціями понад 25 мільйонів долярів. Ощадностеві інституції матимуть право постепенно підносити процентову стопу для щадників як також будуть більше як подвоєні обезпечення ощадностей в тих інституціях. Новий закон бере до уваги, що під сучасну пору дозволена відсоткова стопа на ощадностях є такою нереально низькою, через що вона зовсім розхитала кредитовий ринок, бо ощадностеві капітали масово відплили з банків та ощадностевих інституцій.

Пам'яті Сандри Грановської-Армстронґ

В американському житті сьогодні часто чуємо про випадки автомобільних катастроф. Призвичаїлись до них вже настільки, що часом здається і серця в нас немає, бо не здібні на них більше реаґувати. Появляється у нас співчуття звичайно хіба на короткий час, а у вирі щоденних турбот ми думками скоро повертаємось до своїх власних проблем, забуваючи про те, що чули. Але трагічні випадки, в яких гинуть наші близькі друзі чи добрі знайомі, потрясають нас до глибини душі. Про них забути неможливо.

Вістка про трагічну смерть Сандри Грановської-Армстронґ в Тексасі в понеділок, 18-го лютого 1980 року, приголомшила мене вповні. Подробиць я не знала, тільки те, що її авто зударилось з тягаровим автом і вона загинула на місці. Мій розум не хотів сприйняти цього факту, все надіючись, що може це помилка, може це неправильні чутки, може хтось не так зрозумів і не так передав. Та на другий день таки все виявилось правдою.

Сандру я знала від хвилини мого приїзду до Америки. Вона була найстаршою дочкою сл. п. проф. Олександра Грановського та його дружини Ірени, які були моїми спонзорами і яким можу завдячувати свій побут в Америці. Та не тільки я, але понад сто інших наших родин тут в Міннеаполісі та Ст. Полі, які прибули сюди в 1950-их роках завдяки невпинним старанням сл. п. проф. Грановського, знали добре всю родину: Сандру, Роберта, Філіппа, Наталку та Теда, яких ми зустрічали при наших частих гостюваннях у домі панства Грановських. Любов та глибота пошана цих дітей до своїх батьків залишали в мене після кожної візити незабутнє враження.

Хоч минуло майже тридцять років від часу моєї першої зустрічі з родиною панства Грановських, я бачу, як зараз, молоде інтеліґентне обличчя студентки з великими, незвичайно живими очима, наповненими ентузіязмом; пізніше щасливий день її весілля з Ворреном Армстронґом у домі батьків. Бачу її — господинею свого власного дому, з неї була незвичайна господиня, дружина і мати. Свої глибоко-моральні переконання й родинну любов, яку вона винесла з батьківського дому, перенесла і на свою родину. З приємністю і зворушенням я дивилася на прекрасно вихованих її дітей. В житті зустрічала я багато родин, та сьогодні могла б я на пальцях своїх рук порахувати тих, де знайшла я таку красу людських душ, як в цій родині.

Бачу Сандру в гурті наших жінок у залі церкви св. Михаїла. Неразу навідувалась вона до церкви свого батька, щоб побачитися з подругами, з якими виросла. Бачу її енергійну постать при праці в Інтернаціональному Інституті Міннесоти; бачу її на Фестивалі Націй. Вона була незамінимою в організаційній роботі, виконуючи обов'язки з завзяттям і відданістю, завжди підкреслюючи свою гордість, що вона з українського роду. Ніколи не минала нагоди, офіційно чи приватно, щоб пропагувати українську ідею в американському середовищі і своєю працею зробила дуже багато для розповсюдження інформацій про Україну та про українську справу поміж неукраїнським населенням.

Біль стискав не тільки моє серце, а і численних присутніх, як ми побачили Сандрину родину в церкві на посмертній відправі: її чоловіка — Воррена Армстронга, що тримав кріпко за руки обох менших дітей; матір Сандри — пані Грановську, в супроводі її двох старших синів, та інших членів родини, які з'їхалися з усіх кінців Америки.

З подивом і не без сліз дивилася я на біловолосу похилу постать матері Грановської. Яку величезну силу духа і віру мусить посідати ця жінка, яка в такому високому віці могла протягом останніх кількох років перенести, не заломившись, три тяжкі втрати — спочатку втрату свого чоловіка, опісля втрату невістки, дружини сина Роберта, яка по довгих роках терпіння померла від хвороби рака, — а тепер втрату дорогої дочки.

Глибоко торкнули всіх слова священика під час відправи: „Не те важно, як довго людина жила, а те, як вона провела своє життя..." І дійсно, Сандра за своїх недовгих 50 років життя дала з себе дуже багато; вона торкнула своїм життям багатьох нас, даючи всім приклад, даючи сильну моральну базу своїй родині, даючи допомогу — моральну і фізичну — довкола себе всім, хто тільки її потребував, даючи зі щирого серця свою любов, жертвенність і відданість. Ми не забудемо її, бо ми її знали, її любили і її так глибоко шанували.

Зірка Ґренджа-Донська

СОБОРНЕ ВЕЛИКОДНЄ...

(Закінчення зі стор. 1)

ральних занепадів Марія своїм зразком приготовляє для Христа легіони невинних і щедрих душ, які своїм святим життям і самопосвятою причиняються до відродження-віднови зіпсутого людства і людських сердець.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД — БОЖИЙ НАРОД

Уже від тисячі років, Дорогі в Христі, український народ як живий член Христової Церкви бере активну участь в її житті та діяльності. Український народ користає з об'єднуючої й освячуючої сили Церкви, збагачуючи рівночасно її вкладом своєї творчости і своєї культури, а останньо і своїм мучеництвом, терпінням серед переслідування.

Події духовного вкладу Української Помісної Церкви в життя Вселенської Церкви численні до тої міри, що у сучасних часах духової кризи та розгублення навіть серед традиційно християнських народів світу папа Іван Павло II ставить Українську Помісну Церкву як зразок до наслідування, зокрема у її вірному житті своєю тисячолітньою традицією, яка є православна вірою, а католицька приналежністю до Вселенської Церкви від самих початків християнства на Русі-Україні. Про це сказав сам папа Іван Павло II у своїм посланні до українського народу з нагоди нашої підготови до Ювілею нашого хрищення. Українська києво-галицька церковна традиція вірно зберігала православіє християнського Сходу, залишаючись в єдності із Вселенською Церквою своїми незчисленними ісповідниками та мучениками на чолі зі святим Йосафатом, що народився тому 400 літ.

Другим неоціненним скарбом української тисячолітньої християнської духовости, який наскрізь увійшов у душу українського народу, є його марійський культ. Марійська християнська духовість стала особливою відзнакою українського народу. Вона була його відпорною силою серед лихоліть і зберегла український народ вірним Христові та Його Церкві.

Цим вимовним зовнішнім свідком скарбів українського християнства став город Київ, колиска українського християнства, зі своєю християнською історією, зображеною у старинних християнських пам'ятниках, зокрема у соборі Святої Софії. Цей собор з „Нерушимою стіною", на якій володіє „Оранта" — „Та, що молиться за нас", повинен стати символом християнського і національного відродження для сучасних поколінь в Україні й осередком духовного об'єднання для усіх українців у цілому світі з Ювілеєм тисячоліття українського християнства.

Таїнственна сила, якою Воскреслий Христос об'єднує й освячує народи, наявна у тисячолітній історії українського християнства. У своїм провидінні Господь покликав український народ до своєї Церкви у тому часі, коли Київська Держава була одною з наймогутніших у світі. З прийняттям християнства ми одержали нову організаційну силу — Церкву, основою якої стала Київська митрополія. Ця божественна об'єднуюча сила уже не опустила нас на протязі всього тисячоліття нашого християнства аж по нинішній день, не зважаючи на те, що довшими століттями прийшлось нам перейти великі політичні, суспільні та матеріяльні злидні, коли Київська Держава втратила свою велич і самостійність.

По славних часах Володимира Великого та Ярослава Мудрого могутня Київська Держава розпалась у наслідок внутрішніх поділів, але велика духовна повага Київського Митрополичого Престолу дальше об'єднувала в одне церковне тіло великий український народ. Завжди золотоверхий Київ, живий осередок українського християнства, ставав невичерпною силою духовного нашого відродження.

І нині також український нарід на своїй Землі ніяк не піддається воюючому атеїзмові, який не тільки хоче викреслити нам нашу тисячолітню християнську духовість, але й старається затерти сліди Христової Євангелії в нашій історії. У таких невідрадних обставинах сучасні українські покоління досліджують славні часи Київської Русі Володимира і Ярослава, шукаючи духовної сили у воскреслому Христі та Його Церкві.

Цю провідну ролю Церкви в житті нашого народу завжди відчувала українська церковна Ієрархія, головно Київські Митрополити, та у найтяжчих часах нашої історії знаходила певний вихід, здавалося б, з безвихідного положення. Таким щасливим виходом з невідрадного положення української Церкви під кінець шістнадцятого століття було відокремлення Київської Митрополії від Царгородського Патріярхату і її з'єдинення як автономної Помісної Церкви Сходу з Апостольським Римським Престолом. Акт цей був спасенним для Української Церкви й українського народу. Тоді і почались наші пильні старання, щоб цю помісність завершити створенням українського Патріярхату, бо „патріярхальна інституція в Східніх Церквах є традиційною формою управи", як каже нам II Ватиканський Собор (Декр. про Східні Церкви ч. 11).

І нині також, коли по-людському думаючи, здавалося б, що уже прийшов кінець Українській Помісній Церкві, вона високо підноситься у маєстаті своєї тесячолітньої києво-галицької традиції, змагаючись за своє церковне об'єднання в світі і визнання Києво-Галицького Патріярхату, що стане силою й основою нашої Єдности в Христі.

ЧЕРЕЗ ХРЕСТ ДО ВОСКРЕСЕННЯ

За збереження цієї Христової єдности по церковнім роздорі у 1054 році у Візантії тяжко приходилось нам платити незчисленними ісповідниками віри і мучениками. Однак по довгій Хресній Дорозі уже починається для Української Церкви її прославлення з уст самого Вселенського Архиєрея, папи Івана Павла II. Цей Папа вже кілька разів висвітлив наші великі заслуги для Вселенської Церкви протягом тисячолітньої історії нашого християнства. З нагоди святкувань Ювілею тисячоліття нашого хрищення нові промені слави осіяють Українську Церкву. Для неї можна буде співати великодню пісню Ірмоса: „Світися, світися, новий Єрусалиме, слава бо Господня на тобі возсіяла". Це буде рівночасно прославлення цілого християнського Сходу, який побачить в Українській Церкві збережену єдність Христової Церкви — „щоб всі були одно" (Ів. 17,11).

Ця велика історична подія вимагає від усіх нас — Пастирів, священиків, монашества і вірних шляхетности духа, щоб ми поводились „не як немудрі, а як мудрі, використовуючи час, бо дні є лихі" (Еф. 5.16). Щоб належно зрозуміти цей епохальний Ювілей тисячоліття українського християнства, треба до нього належно приготовитись. Це не може бути без окремої Божої благодаті, про яку маємо постійно молитись, бо тільки благодаттю Божою стаємось тим, чим ми перед Богом повинні бути (I. Кор. 15,10). Тому під час років приготування до Ювілею по усіх українських Епархіях, по усіх церквах і родинах має постійно підноситись молитва до Бога і до Пресвятої Богородиці за воскресення, за прославлення Української Церкви, а також за духовне відродження усіх її членів у дусі перших християн Київської Русі, пам'ятаючи про напімнення Святого Павла: „Моліться завжди в дусі всякою молитвою і благанням. І далі того, чуваючи з повною витривалістю, моліться за всіх братів" (Еф. 6,18) і за нас, Ваших Пастирів.

Наш ювілейний клич „За християнську Україну" має стати рівночасно кличем „за християнську родину". Тільки тоді наш нарід буде дальше християнським, коли у кожній нашій родині пануватиме християнський дух і процвітатиме християнське життя. Українська Церква буде зростати і процвітати, коли найбільшим скарбом наших родин будуть їхні численні діти, просвічені уже в родині від дитинства світлом віри своїх батьків та освячені Воскреслим Христом у своїй рідній Церкві. Тоді в українських церковних громадах і цілій нашій Церкві не забракне духовних покликань, бо вони будуть благословенним овочем християнського життя українських родин. Духовні покликання будуть рівночасно найбільшою нагородою і благословенням від Бога, щоб наша Церква могла сповнити своє велике завдання серед українського народу і на Сході.

ВОСКРЕСЛИЙ ХРИСТОС — ПОСЕРЕД НАС

Ми знаємо, Дорогі в Христі Брати і Сестри, і глибоко відчуваємо, що в Христовій Церкві постійно перебуває Воскреслий Христос і що Він освячує свою Церкву силою Святого Духа: „Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку" (Мат. 28,20). Воскреслий Христос в особливий спосіб перебуває та діє в Українській Церкві служінням її Пастирів — Єпископів і священиків: „І Він сам настановив одних апостолами, інших — пророками, ще інших — євангелистами і пастирями і вчителями, для вдосконалення святих на діло служби, на будування Христового тіла" (Еф. 4;11-12). Христос є сила Церкви і тільки від Нього ми маємо сподіватись великих спасенних подій у нашій Помісній Церкві. Воскреслий Христос кличе нас до Себе, щоб довкола Себе нас об'єднати в одно Христове стадо, в одну велику християнську родину. Воскреслий Христос кличе нас до Себе кожної неділі, щоб ми слухали Його слова просвічення у святій Євангелії, брали чинну участь у Безкровній Жертві і кормились Його Божественним Тілом та Його Пресвятою Кров'ю. Воскреслий Христос під видами хліба і вина є джерелом Божого життя і святости для усіх народів. Тому без євхаристійного життя немає правдивого, життєдайного християнства. Великдень має стати цією духовною переміною у житті християн через очищення душ від гріхів і їхню переміну, відродження у великодній святій Сповіді та торжественнім великоднім Причасті, щоб відтак продовжувати пам'ять Христового Воскресення постійною злукою з Ним протягом цілого року участю у святій недільній Літургії та частим Святим Причастям. Тому і співаємо на Воскресній Утрені: „Прийдіте, нового виноградного овочу, божественної радости, царства Христового в урочистий день воскресення причастімся, оспівуючи його як Бога на віки," (Пісня 8).

Приготовляючись до Ювілею тисячоліття хрищення України, обновляймо наше християнське життя у традиційній нашій духовості великих Батьків наших, у Воскреслому Христі в Євхаристії через Пресвяту Богородицю — наш Покров і прибіжище.

Цим джерелом святости освячувались перші християни Київської Руси, до цього джерела приступаймо і ми: „Тіло Христове прийміть, джерело безсмертя споживіть" (Причастен Великодня).

Дорогі Брати і Сестри, в Україні і по всьому світі! Кріпімся Христовим Воскресенням, і нехай Великодня ця благословенна радість і Божа благодать кріпить Вас усіх міцною надією в перемогу правди і волі в Христі Господі, що це запевнення в свою перемогу дав нам в найтяжчу хвилину свого життя на землі вночі перед своїми стражданнями словами: „Та кріпіться! Я подолав світ" (Ів. 16,33).

Нехай Божа благодать і благословення Господнє буде і перебуває з усіми Вами. Амінь.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

† *ЙОСИФ*
Патріярх і Кардинал
і Ієрархія Помісної Української
Католицької Церкви

Дано в Римі
при Патріяршому Соборі св. Софії
в першу неділю Посту,
11/24 лютого 1980 р. Б.

ВОСКРЕСІННЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

воскресіння, з радістю вигукують: „Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте жало?" (1 Кор. 15:55).

Що це означає для нас? — Воскресіння Христове є запорукою нашого воскресіння, нашого життя, нашої перемоги. У світі йде завзятий бій Світла з темрявою, Правди з неправдою, Бога з сатаною. Світ поділений на безбожний мотлох і Людей-Подвижників, які стали в обороні Віри Христової, прав людини, національних прав і прав Церкви Христової. Сатана затіяв з Богом боротьбу й ареною цієї війни сталося життя людини. І хоч у цій війні гинуть мільйони, то ми чуємо відгомін дзвонів Великодня, які предвістять Новий День вселюдського воскресіння, воскресіння духа і тіла, який принесе остаточну поразку над безбожжям, смертельний удар для атеїстичної філософії людоненависництва і влади, яка є втіленням апокаліпсичного змія, який нищить душу й тіло народу. І в такі часи випробування вартостей людського духа, воскресіння Христове вістить новий ранок, вливає нову надію і дає нову силу, яка витримує всі випробування і є джерелом надхнення у поході за ідеали життя кращого, вищого, вільного.

Тому, коли Ви ще бачите в світі несправедливість, горе, страждання, переслідування за віру і смерть, не падайте на дусі! Послухайте, що говорить воскреслий Переможець: „...будьте відважні: Я світ переміг!")Єв. Ів. 16:33). Христос веде нас до перемоги. Він допомагає нам перемагати. Наша перемога у воскресінні Христа і в нашому відношенні до Нього. Він говорить: „Я живу — і ви жити будете!" (Єв. Ів. 14:19).

Великдень — це свято життя, маєстатичної радости християн, блаженної надії віруючих і щоденного перебування воскреслого Спасителя в Церкві Христовій через діяння Духа Святого. Христос розірвав пута смерти й кайдани неволі. Тому, вставайте, підійміться вище духовно і Христос дасть Вам життя повне надії, бо Він воскрес, щоб Вас зробити вільними і в Ваші уста вкласти пісню воскресіння, пісню перемоги, яка вчинить і Ваше життя звитяжним.

„Богові дяка, що Він Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав" (1 Кор. 115:57).

Христос воістину воскрес!

Пастор ОЛЕКСА ГАРБУЗЮК
Голова Всеукраїнського
Єв. Баптистського Братства
Пастор ВОЛОДИМИР ДОМАШОВЕЦЬ
Генеральний секретар

ВЕЛИКДЕНЬ 1980 Року Божого

ВШАНУЮТЬ СТАНИСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА ОКРЕМИМ КОНЦЕРТОМ

Ню Йорк, Н. Й. — Український Музичний Інститут і хор „Думка" під протекторатом Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітального Відділу УККА, влаштовують в суботу, 3-го травня ц.р., о год. 6-ій вечора в залі Купер Юніон (7-ма вулиця і 3 евеню) концерт в пошану видатного українського композитора Станислава Людкевича. У програмі братимуть участь: хор „Думка" під диригентурою Семена Комірного, при фортепіяні Євгенія Палій; Жіночий Ансамбль „Промінь" під керівництвом Богданни Волянської (акомпаньямент Марта Мачай), солісти: Рафаїл Венке — скрипка, Оля Гірняк — сопрано, Дарія Каранович — фортепіян і слово про композитора, Марта Кокольська-Мусійчук — сопрано, Калина Чічка-Андрієнко — фортепіяновий супровід. Квитки можна набувати в крамницях АРКА і ЕКО.

ВЕЛИКОДНЄ...

(Закінчення зі стор. 1)

пускати в непам'ять злодіяння злочинця — однозначне зі заохоченням його до дальших злочинів. Як наслідок — гірка доля нашої нації та чорні хмари, що нависли над сьогоднішнім світом та ще чорнішим серпанком прикрили його майбутнє, а може й повну загладу. Забували наші предки й те, що Христос не тільки кликав до всепрощення і сам прощав провини інших, але й не забував. Ще з юнацьких років Христос уважно приглядався до злодіянь торгівців у Храмі Єрусалимському і не забував про них, коли дозрів до років благовістя Божої Правди та вигнав їх із тієї Святині.

Дійсно, не так легко виконати заклик Церкви до всепрощення, зокрема у сьогоднішню лиху добу всього людства. Зокрема тяжко нам — українцям, бо саме у цьогорічне Свято Воскресення Христового болюче докучають нам спомини не лише про давньоминуле, але й про не таке вже далеке від нас. Особливо гострий біль викликають дві події, що сталися 50 років тому.

У березні 1930 року, на лжесоборі, що відбувся з наказу безбожницької Москви, було „самозліквідовано" Українську Автокефальну Православну Церкву. Попередили цей лжесобор катівні і розстріли в них, знущання над єпископами і духовенством та вивіз у безвість, переважно до підбігунових земель Московщини, соток тисяч вірних нашої Церкви.

У квітні того ж року, після страшної і жахливої кількости жертв зими 1929-1930 років, Москва хизувалася, що їй вдалося нарешті „зломити хребет" української нації, за який вона вважала українське селянство, з його прадідною Церквою. Пограбувавши українського селянина-хлібороба зі землі його прадідів і дідів та з усього достатку, і цей злочин Москва викупала в морі крови і річках сліз українських. Знову вирушили з України на холодну північ і в далеку Сибір тисячі задротованих червоних вагонів, битком набитих нашими дідами і батьками, чоловіками і жінками та їхніми дітьми і немовлятами. Дорога приречених на загибель посіяна була тисячами замерзлих трупів, що їх щоранку викидали із вагонів...

Решту ж українського селянства, що ще залишилося на рідній землі, загнано у кріпацьку колгоспну неволю. Та, скоро виявилося, що і цій решті ще не зломано хребта. А тоді, — тоді прийшла найлютіша зима 1932-33 років, яка вирвала із гущі українського народу вже мільйони людських істот, які гинули з голоду понад голоди...

Чи маємо силу забути про всі ці злодіяння сучасних катів та їхніх поплентачів? Признаймося щиро: — ні, не маємо на це ні сили, ні права. Не маємо сили й ми — ваші архипастирі кликати вас до цього, тим паче, що злодіяння і знущання над українським народом зростають і далі з дня на день...

Вітаючи вас з цьогорічним Великоднем радісним і оживляючим „ХРИСТОС ВОСКРЕС," просимо і вас привітати кожного цим вітанням. Крім того, — обніміть кожного, хто прагне знайтися у ваших обіймах, поцілуйте того, хто вірить у теплоту і щирість вашого серця, простіть тому, хто на ваше — прохання: — прости, брате! — відповість нашим стародавнім: — Бог простить і я прощаю.

Тож, — просвітімось Воскресенням! Згадаймо у молитвах українських страдників і мучеників за Христа, що воскрес для нашого спасіння. Згадаймо у великодні дні й нашу найріднішу Матір — Святу Церкву-Мученицю Українську Православну Церкву, та пригадаймо собі пересторогу нашого геніяльного ясновидця: — бо, хто Матір забуває, того Бог карає!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

† МСТИСЛАВ, Митрополит
† Марко, Архиєпископ
† Орест, Архиєпископ
† Константин, Архиєпископ

ВЕЛИКДЕНЬ 1980 Р.Б.

„Вибори аля Іран"

„Іранські вибори" стануть незабаром летючим висловом на міжнародньому ринку. Колись говорили про „мексиканські вибори", коли хотіли схарактеризувати виборчі надужиття, уживання сили, агітацію получену з бійками, а то й стріляниною. В Мехіко це вже давно перевелося. А тепер в Ірані відбуваються вибори, яким і колишні мехіканські не рівня.

Вибори до парляменту в Ірані зарядив, очевидно, Аятолла зі своїми імамами. Вони й переводять ці вибори, які мають відбуватися етапами. Перший етап закінчився і телевізійні станції заповнені картинами, як бідні іранські жінки обраховують з олівцем в руці висліди виборів, а виборчі балоти порозкидані по столах, стільцях і підлозі. Висліди таких виборів і такого обчислювання очевидні. Кожна перевірка, яку необережно якийсь мудрий імам зарядив, виказує зовсім інші числа, як попередній рахунок. Врешті решт, папір'я змішалося і тепер взагалі вже невідомо, що куди. Президент Бані Садр незадоволений тим усім і назначив семичленну комісію, яка протягом місяця має перевірити, як цей перший етап відбувався, а в міжчасі стримано другий етап.

Тим часом незадоволення виборчими методами зростає. Протестують поодинокі виборці, протестують цілі села і міста, навіть провінції протестують, вказуючи на очевидні нерегулярності. Серед закидів є навіть такі, що мулли, імами і інші святці сиділи при виборчих скриньках і виповняли виборчі балоти тим що неписьменні, або тим, кого вони не були певні.

Як добре піде, то перевірка закінчиться на початку травня, а тоді залежно від висліду перевірки, або буде визнаний перший етап і перейдуть до другого, або перший буде повторений. Як побожні мулли й імами дійдуть до якого толку в тих купах помішаного папір'я, яким позакидувані виборчі льокалі — один Аллах це відає.

ВЕЛИКОДНІ РАДІО І ТЕЛЕПЕРЕДАЧІ

Вашінгтон. — Година Українських Мелодій Романа Мариновича передаватиме, як кожного року, Великодні радіо і телевізійні передачі в суботу, 5-го квітня ц.р., о год. 9-ій ранку на станції WHBI-FM 105,9 у Ню Йорку; о годині 3-ій по полудні на телевізійній станції WWHT-UHF русло 60, 67 і 68 (Ню Йорк) і Нюарк на каблі M і E. У програмі: капеля бандуристів ім. Шевченка під орудою композитора Григорія Китастого, архідієцезальний хор під диригентурою М.Добоша і О. Лупаня, сопрано Марта Кокольська-Мусійчук, молодь СУМ-А з Нюарку і Ірвінгтону та інші.

ЗАБАВА СТУДЕНТСЬКИХ І МОЛОДЕЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу, 12-го квітня ц.р., о год. 8:30 вечора в Українському Народному Домі при 2-ій евеню Конференція Центральних Українських Молодечих і Студентських Організацій при УККА влаштовує велику забаву. До танців гратиме оркестра „Червона Калина". Ввесь дохід призначений на діяльність Конференції Молодечих Організацій.

Вийшла нова книжка М.І.Дорошенка „Українська трагедія”

Під час відвідин у редакції (справа) Михайло І. Дорошенко та ред. Любов Коленська.

Джерзі Сити, Н.Дж.(Л.К.) — У п'ятницю, 28-го березня, тут до приміщень в-ва „Свободи” прийшов Михайло І. Дорошенко, автор двох книжок — „Стежками Холодноярськими”, що появилася друком в 1974 році, і на основі якої, — як сказав автор, — починають у Каліфорнії накручувати фільм, та книжки „Українська трагедія”, виданої у 1980 році в Ню Йорку з друкарні Інституту Української Мови. Згадуючи про книжку „Стежками Холодноярськими”, автор сказав, що він був учасником визвольних змагань у Холодноярському повстанні.

Змістом книжки „Українська трагедія” є спогади з Другої світової війни. Автор починає свої спогади передмовою — вступом до пізніших подій в Україні — в якій він пише про події після революції 1917 року і життя українців у поневоленій Україні під совєтським окупаційним режимом. Відтак Михайло Дорошенко у своїх спогадах ілюструє життя українців під совєтською владою аж до Другої світової війни і під час неї, а опісля ісход українського населення до Німеччини і їхнє перебування у тій країні, громадську діяльність, а вкінці — виїзд до ЗСА; кілька фрагментів з тутешнього життя української еміграції закінчують цей ілюстрований мемуарний твір.

Скільки треба підписів, щоб дістати „Знак якости” для будь-якого виробу в Україні?

Відома річ, що в СССР і отже і в Україні завжди наголос клали на тяжку промисловість, якщо мова про продукцію „народного господарства”. Очевидно, що і старань і фондів, і заохочувань робітника до більшої і кращої праці у тяжкій промисловості більше — тож з усього випродукованого тяжкою промисловістю аж 37 відсотків дістає „Знак якости”, тобто проходить всі перевірки й контролі і „витримує критику”.

Зовсім інша картина в промисловості, що продукує „предмети ширпотреби”, широкого вжитку, чи, як їх тепер називають, „народного споживання”. Так в Харкові, — пише І. Сахнюк, перший секретар Харківського обласного комітету Компартії України у „Известиях” з 20-го березня, — у цілому по області добилися за чотири роки десятої п'ятилітки того, що об'єм виробництва товарів народного вжитку вищої категорії досяг у загальному обсязі продукції 17 відсотків (збільшився теж начебто за цей самий час у три рази).

Розповідаючи у своїй статті про всілякі „досягнення”, все таки Сахнюк розкрив і трохи правди, як перевіряються такі взірці, що їм присуджують „Знак якости” і які потім масово продукуються для завжди спраглого на предмети „ширпотреби” „щасливого” (голого і босого) совєтського споживача. Найгірша біда в „паперових” проблемах, нарікає Сахнюк: „наприклад, тепер на один швацький виріб готується більше десяти видів документів у шести екземплярах з підписами (під кожним) понад тридцяти відповідальних товаришів з тринадцяти організацій! А чим пояснити, що від хвилини присвоєння Знака якости виробові до отримання ним свідоцтва на право його виробляти встановлено строк до двох місяців?” — питає Сахнюк і продовжує цей секретар „обкому”, — що за той час деякі підприємства, утомившись чекати на дозвіл, можуть і втратити право взагалі на той виріб.

Сахнюк, як бачимо з прізвища, українець, і мабуть добрий господар, дивується або удає здивованого, чому існує така „багатосхідцева” контроля якости товарів, коли десятки організацій і сотні „контролерів” перевіряють до безконечности одну і ту саму річ, замість реорганізувати всю систему й дати справу перевірки одній установі.

Відповідь дуже проста: треба ж і дармоїдам — членам партії і всьому їхньому родові щось про людське око робити, не дуже висилюючись при тому. Отже й довели до карикатури „перевіряння”, що йому нема кінця. Як бачимо, „соціялістична” система без власної ініціятиви й стимулювання прибутком продуцента тільки і може триматися на контролі контролерів і на контролерах контролі, при тому не забуваючи і про совєтські „органи”, які дбають „недремно” про „щасливий” совєтський народ.

БРЕЖНЄВ ПОГРОЖУЄ СИЛОЮ У СВОЄМУ виступі з нагоди отримання чергового ордену Леніна. Цим разом Брежнєв отримав цей орден за ... літературні успіхи. Як відомо, саме тепер появилися друком томи виголошених і не виголошених промов Брежнєва, його статтей, закликів тощо. Приймаючи таку високу нагороду за це, Брежнєв закликав совєтські збройні сили бути готовими на випадок воєнної потреби і „тримати порох сухим у рушниці”.

П'ЯТНАДЦЯТЬ І ПІВ МІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ ДАЛА Франція Кастрові за обіцянку поводитися чемно до Французьких Антильських островів у Караїбському морі і не проводити там підривної комуністичної роботи. Гроші ці мають бути зужиті на пробні верчення в пошукуванні нафтової ропи і металів на Кубі та на закуп харчів. Верчення виконуватимуть французькі фірми.

Свято державности України в Гамілтоні

В цьогорічних відзначеннях роковин 22-го січня в канадському Гамілтоні належно використано обставини і ці святкування були вдатною пропагандою української справи і через те, що це було напередодні виборів до федерального парляменту, і через особу Валентина Мороза, головного промовця на бенкеті. Основним промотором Свята був Відділ Комітету Українців Канади, який вже довгі роки втішається повною співпрацею всіх існуючих в терені організацій, зокрема в ділянці репрезентації української громади.

Два роки тому Міська рада вирішила заборонити вивішування національних прапорів на будинку Міської управи після чинної зневаги в часі югославянських святкувань. Не малою причиною був теж письмовий протест амбасадора СССР в Оттаві до посадника міста проти вивішування українського прапора. Цього року після невдалих минулорічних спроб Відділ КУК склав добре умотивованого листа, що його піддержали члени особистими інтервенціями у радних міста і представники КУК у посадника. У висліді тих старань на спеціяльному засіданні Міської управи вирішено змінити постанову більшістю голосів.

Це сталося напередодні 22-го січня ц.р. Ціла справа двократно широко інтерпретувалася в місцевому часописі і до неї прилучилися інші національності. Використовуючи особисті зв'язки, пані С. Перожак, яка є в заряді КУК, найбільше причинилася до успіху справи.

Дня 22-го січня у залі нарад Управи міста було проголошено „Український День” у присутності численної публіки, яка не вміщалася в просторому приміщенні. В наслідок такої фреквенції місцевий часопис „Спектейтор”, а теж радіо й телевізія помістили широку інформацію про подію.

На бенкет 2-го лютого з участю Валентина Мороза два тижні наперед були випродані всі місця. З трудом було встановлено 701 місць, а ще велика кількість бажаючих не могли взяти участи в бенкеті за браком місць. Федеральні, провінційні і міські представники складали особисто привіти. Валентин Мороз виголосив добре наперед приготовану промову, що в ній нав'язав події в Афганістані до подій в Україні в 1919 році, вказуючи на недоліки політики Заходу супроти СССР, який на ділі є найгіршим ґанґстером.

Голова Ліберальної партії Онтаріо Стюарт Смит здобув собі слухачів висловами кількох приготованих речень українською мовою і сказав про загальне напруження в світі, складну і небезпечну ситуацію, нарушену економіку, підривну пропаганду і надмірне узброєння СССР. За приклад навів події в Україні після Першої світової війни і в дальших сателітних країнах після Другої світової війни. Представив положення дуже поважно, а присутні вислухали його з великою увагою і нагородили довгими оплесками. Провід вечора був у руках д-ра А. Горнича, подяку склав голова Відділу КУК Б. Кульчицький, фінансовою справою відав Р. Стахів, а всю організацію відзначування річниці Української Незалежности з участю проф. І. Чорнейка проводили численні представники місцевих організацій.

Наступного дня, 3-го лютого, Валентина Мороза зустрічала місцева громада в Українському Домі, однак у запитаннях і відповідях позначилися деякі контроверсії. Ця зустріч не була предметом зацікавлення поза українською громадою.

Окремо відзначила Український день студентська громада на університеті МекМастер виставками і доповідями.

О.Х.

Христос Воскрес!

(Закінчення зі ст. 2-ої)

прощення, як запоруку на Боже благословення.

Не прощати значить залишитися поганином, а це не заслуговує на Боже благословення. Там, де нема прощення, немає єдности, де немає єдности, там залишається неволя! Чи можливе є чудо воскресення добрих думок, добрих постанов у душах наших провідників для ідеї нашого об'єднання на чужині, щоби спільними зусиллями придержати нашу молодь при рідних церквах, рідних організаціях та всі сили моральні та матеріяльні нашої української еміграції спільно присвятити рятуванню нашої рідної землі України?! Чуда — завжди можливі, коли люди доброї волі будуть собі його бажати та молитвами, покутою та милосердям, випросять собі чудо благословення в Бога.

Тому в день Празник Воскресення Христового, в день великої радости, коли ми, українська еміграція, на чужині шукатимемо змісту взаємних побажань для себе, коли проти надії будемо сподіватися, що прийде краща доля, тоді, здається, що немає кращого великоднього побажання для нас всіх, як одними устами та одним серцем побажати собі змістом пісні воскресної Утрені: Друг друга обіймім і скажім, ми брати, і всім, що ставляться ворожо до нас, простім з Празником Христового Воскресення! Христос любив, Христос терпів, Христос на хресті простив тим, які Його розпинали, і по прощенні Христос воскрес! Коли ми взаємно собі простимо поліпшиться наша доля, і воскресне Україна!

Оркестра Трубадур

Музика й популярні танці так, як одежа чи зачіска, міняються з року в рік. Нові кроки та фігури як скоро постають, так дуже часто скоро і відходять у забуття.

Незалежно від хлилевих змін певна музика і танці далі лишаються популярними, зокрема сьогодні „старомодні” вальси, польки, танго чи інші. В Чікаґо можна пригадувати собі забави й вечори Мюнхену, Міттенвальду, чи у Франції під звуки мюзету, і, танцюючи з партнером, можна заспівати пісню. Однією такою оркестрою у Чікаґо є ансамбль „Трубадур”.

Назва оркестри ані модерна, ані патріотична, і їхній стиль не підходив би любителям найновіших хвиль музики і танцю чи „диско”. Все ж таки оркестра втішається популярністю в українській громаді між старшими та серед деяких середовищ молодшого покоління-любителів їхнього стилю. Трубадури грають на забавах і весіллях в українських громадах від Міннеаполісу до Клівленду та від Торонта до штату Міссурі із постійно зростаючою популярністю.

Вісімдесят відсотків репертуару оркестри „Трубадур” складається з українських популярних і народних пісень, решта — західньоевропейські танці та крапля американської музики. У них гопак чи козачок не звучить так, як індіянський чи африканський церемоніяльний танець. Ритм і мелодії недвозначно українські.

Вальси безперечно є ударами три четвертих, а польки є польками... Трубадури також мають повний репертуар української дитячої музики. Чи Ви можете собі уявити дитячу маскараду чи вишивану забаву із повною оркестрою до дитячих танців і гор? Трубадури грають двічі у рік і для української дітвори: слідуючи вишивана забава садочку, організатором якої є СУА, відбудеться 8-го червня ц.р.

Створення оркестри „Трубадур” було спонтанне і викликане конечністю. Тиждень перед новим 1972 роком організатори новорічної забави опинилися без оркестри. Скандал! Усі оркестри зайняті — афіші розвішені, запрошення розіслані. Що робити? Звертаються до одного аматора музики, щоб допоміг „зліпити” якусь оркестру — хоч кілька пісень, щоб врятувати ситуацію... швиденько! За п'ять днів — і оркестру і репертуар?!

Тієї самої новорічної забави ця збірна й зовсім недосвідчена оркестра не тільки задовольнила присутніх, але несподівано дістала три замовлення, а згодом і більше. Отак вісім років тому постала українська оркестра „Трубадур”.

З огляду на переобтяження громадською працею та з особистих причин минулого року члени оркестри збиралися припинити свій аматорський музичний похід, але зацікавлення їхнім музичним стилем, дальші звернення і замовлення переконали їх продовжувати їхню музичну працю.

Оркестра складається з чотирьох членів. Володимир Мацкевич грає на гітарі й басі та співає „краплі” модерної музики; Богдан Березецький грає на бубнах; Дора Пошиваник грає на мандоліні та співає українські пісні; Олексій Пошиваник грає на акордеоні, керує групою і часом співає по півночі — або „о пів до другої години”.

П.К.

Що б ми робили без певних сусідів?

Раптово українські крамниці в Ню Йорку і напевно в околицях розбагатіли українськими мистецькими виробами. У вікнах і на полицях повно їх. За очі хапає. Свої і чужі стають, приглядаються, дивуються — такого чуда вони не видали.

Де ж вони набрались? Звідки їх так багато раптово появилося? Чи українці їх навезли? Американці? Ні. Їх навезли жиди з України.

Це дійсні вироби українські, але якось українці не могли їх розповсюдити. Пробував це робити завзято один українець на ім'я Яремко, але нарешті по великих клопотах цей бизнес залишив.

Як це так, що українці можуть виробити чудові мистецькі речі, а не годні їх вислати за границю? Треба було аж жидів-сусідів. Ну, добре і це, аби лише гроші були у нас їх собі купити. Українці мають золоті руки, але, видно, щастя бракує.

Майже кожного дня, навіть у неділю, приходять до мене жиди, що виїхали з України, та й приносять ними вивезений крам до „Сурми”, аби тут його продати. Приносять бандури, гуцульські шкатулки, дерев'яні писанки, хрестики, свічники, вишивані сорочки, рушники, а навіть цимбали і трембіти. Багато наших людей того в житті не бачили, а тепер можна побачити і купити в Америці.

Часами питаю, як це може бути, що вам вдається всі ці українські мистецькі вироби сюди правезти? Українці, що сюди часами приїжджають у гостину чи на стало, нічого не привозять, а як часами щось хочуть привезти, то там їм на границі те відберуть і сконфіскують.

— Ну, ну, — відповідають чистою українською мовою. — Треба бути мудрими. Чи дійсно жиди мудріші, хитріші, спритніші, що їм вдається те, що нам не можна?... Якщо так, то варто більше з ними запізнатися і їх способу навчитись.

Я ось маю на думці минулу роботу інших етніків в Америці ще в 1913 року, коли я приїхав до Ню Йорку з Пенсильванії. Тут тоді найрухливіша була мистецька група жидівська. Група Медового. Вони грали українські представлення по три рази в тиждень. Також ставили українські театральні представлення по цілій Америці. Всю музичну і театральну літературу серед цієї групи мав Г. Смолинський, що приїхав до Америки десь коло 1905 року; він привіз із собою по 5 або 10 примірників з України кожної театральної штуки і нот. Порім це друкував, або таки руками переписував, всі наші дяковчителі для церковних хорів і своїх громад від нього купували ці твори або за кавцією випозичали. Після Смолинського довший час ставила представлення група Комишевського, також жида з України. Галицькі жиди в тім участи не брали, бо це були хусити.

Також були три жидівські видавництва, Гібру Паблішінґ Ко, Метро Ко, властитель Кац; І Брати Камен. Гобру Ко, що видали щось 20 штук нот, але всі були „мало-русскі”. Але як я їм пояснив і обіцяв купувати у них українські ноти, то всі нові видання вже були позначені написом „Юкреніен”, так ці видавці хотіли приподобатись українцям. Було також, що навіть козачок „камаринський” видавали як український.

Смолинський видав коло 200 назв різних українських нот і театральних збірників. Дуже дивно було нашим скитальцям, коли приїхали після Другої світової війни до Америки, і в „Сурмі” знаходили такі видання, як Кобза, Гамалія, Вечерниці, Вулиця, Україна. В Німеччині вони мусіли собі переписувати, а тут так дешево можна було все це надруковане дістати.

Хтось повинен добре пізнати життя цих наших сусідів і написати мудру книжку про їх успіхи, спеціяльно в бизнесовому житті.

М. Сурмач

Хроніка Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

Щомісяця кожна п'ятниця виповнена цікавими і різноманітними вечорами. Точно щотижня в середу появляються великі оголошення в „Свободі”, що їх подає наш культ-освітній і імпрезовий референт, артист сцени у Львові Степан Крижанівський.

Лише б коротко згадати наші вечори в місяці лютому:

1-го лютого мав цікаву і оригінальну розповідь професор Михайло Кучер на тему: „Палестина за земного життя Христа”. Доповідач згадав підсоння, давню фльору і фавну країни, примітивне хліборобство, будування жител, харчування. Зокрема зупинився на Єрусалимі і дав картину тодішнього міста — крамниць, харчівень і торгівлі. Окремої уваги заслуговує досить високий стан техніки Палестини. Кожне місто мало лікаря-хірурга. Звернено увагу на судівництво, на синедріон, на відносини жидів до Риму і зокрема до тодішнього прокуратора Юдеї Пилата Понтійського.

8-го лютого ми вітали гостю з Бразилії, відому письменницю і поетку, перекладача з чужих мов, професора університету в Ріо-де-Жанеіро, Віру Вовк. Її твори є в усіх бібліотеках і університетах світу. До Америки приїхала д-р Віра Вовк на запрошення Українського Інституту Гарвардського університету та Союзу Українок Америки. Проводила вечором ред. Уляна Любович. Віра Вовк виступала з доповідями в багатьох містах Америки, про що писала наша преса.

15-го лютого відбувся вечір у пошану оперного співака Мирослава Скали-Старицького в десяту річницю смерти. Цікаву й оригінально опрацьовану доповідь виголосив д-р Ігор Соневицький. В мистецькій частині прослухали ми оперові арії і пісні у виконанні мистця в стереофонічному записі. Також можна було побачити знімки з багатьох опер, в яких виступав Міро Скаля і багато програмок, де було часто зазначено його українське походження. В репертуарі мав 32 опери трьома мовами.

22-го лютого відбулася зустріч з мистцями з України: Антоном Соломухою і Володимиром Стрельниковим, з нагоди виставки нонконформістів, і показ прозірок картин сучасних офіційно непризнаних мистців. Вечір проводив Ігор Цішкевич.

29-го лютого відбулася доповідь Романа Купчинського на тему: „Радянський Союз і Україна в 1980 році.” Доповідач реферував господарський стан у Совєтському Союзі, як брак нафти, вугілля, брак робітників, а що найважливіше — брак хліба. Ситуація виглядає в 1980 році не дуже рожево. До того невдоволення в загарбаних совєтами країнах викликає занепокоєння в совєтській імперії.

Всі ці вечори Л.-М. Клюбу втішаються великою фреквенцією української публіки.

О.С.

Що сталося...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

і то на спеціяльному курсі. Курсі для комуністичних оперативників. А що вчать на таких курсах, то відомо з безчисленних документів, хоч би з ревеляцій колишнього канадсько-українського комуніста, Івана Коляски. Він також їздив на курс до Києва вивчати мову, літературу, історію, теорію комунізму, а вчився підривної роботи. А від того тільки чверть кроку до служби в „органах”, в КҐБ, чи в інших подібних установах. Тільки що Іван Коляска того чверть кроку не зробив, а навпаки, публічно про все розказав, а Марше затаїв. Марше мовчав більше, як двадцять років! Чи можна думати, що „органи” залишили його в спокою після закінчення курсу? Чому мовчав, як заклятий, та ще й оббріхував французьку громадськість? Хай кожен дасть собі відповідь!

І щойно тепер стає повністю зрозуміла постава французьких комуністів, а головно Марше, в добі „еврокомунізму”. І щойно тепер стає ясно, чому „еврокомунізм” так швидко закінчився, роз'їджений зісередини.